

MASSO

REPERTORI

Capítol VIII

(2)

amb dotze versos castellans. De totes maneres, hem comprès diverses ~~obres~~ autors i d'obres de poetes que també han escrit també en prosa treballada, qui sab si a la manera italiana [natura ab degut orde ordena], augmenta la consideració de posar-hi les obres en prosa de l'Alegre que era un dels corifeus de l'escola de Uatinistes de Barcelona en una època anterior o potser contemporàniament, en part, a En Pere Miquel Carbonell. Hem vist com el propi Romeu Lull, gran amic de l'Alegre, copiava un manuscrit d'oli, i escrivia en prosa entortolligada el mateix i dialogaven tots dos, entre altres. Ens sembla que resta justificada la inclusió d'aquest pobre poeta entre els altres de més valua. — Com que tan solament classificant, en l'orde en que apareixen en el Jardiner d'Orti, les quatre composicions esmentades i no parlarem de la seva traducció de les Transformacions d'Ovidi, ho fem ara. Donarem la dedicatòria, el títol del proleg (fol. 1), l'epígraf dels la part més personal de l'Alegre, o sigui la alegoria i morals que segueixen a morals consideracions que la segueixen i l'explicit. ~~tot~~ De primer debuta el llibre per la llarga tauca; segueixen els quinze llibres de les Transformacions, seguint dels quinze de les Allegories. "A la illustríssima senyora la senyora dona Jaana, filla del molt alt e potentíssim senyor don Ferrando segon, nostre rey e senyor, ab humil afecció Francesch Alegre besa les dignes mans". (fol. primer) "Privilegi de Francesch Alegre en lo primer llibre en lo tratlador del llibre de les Transformacions del poeta Ovidi". En el fol. CXXVI, comença el "Prolech de Francesch Alegre en les Allegories e morals consideracions dels llibres de Transformacions del poeta Ovidi i definint la poesia, tauca a allegoria". Es sabut que els llibres de les Transformacions essent quinze, per consegüent també son quinze

les Allegories, Justifica de dues les obres ~~de~~ ^{de} les Transformacions: "Arribat a la fi de tant treball; per orde posades en ma lengua vulgar les fables de Ovidi, no oblidat de la obligació a que'm ferra lo primer Prolech, giri lo meu entendre en cerca de la veritat, qui sots ella se cobra; e que dos gram necessitats me empenyen: la primera haver en lo comensament promès; la segona lo maliciós rependre los poetas per homens mentirosos...". En acabar tan Marga Tarca hi posa encara cinc impugnacions. Si en començar la estampació regnava Joan ^{fil de} ~~el~~ Ferran i Isabel, en acabar-la s'en reis Ferran i Isabel. : "A- Saben los quinze Mibres de Transformacions del poeta Ovidi, e los quinze Mibres de Allegories e morals consideracions. Estan pato en Barcelona per Pere Miquel. Benaventuradament regnant en Espanya y en los regnes d'Aragó, regnant los invictissims e preclarissims Don Ferran do e dona Isabel. Any M. cccc. Lxxxxiv, a 23 d'april". - Regu Torres Amat, p. 12; Haebler, Bibliografía ibérica del siglo XI, 2ª part, 1917, nº 507. No saltres ~~tres~~ treiem les notes directes de l'exemplar de la Biblioteca de Catalunya (fons Aguiló). - Segon veurem La Plática de Amor va escriure-la l'Alegre per manament de Joan d'immortal ^{record} ~~manament~~. Es coneix que el Minista Alegre, a més de llatínia era cortesà. - L'estil de les obres en prosa, carregades en excés d'hiperbaton, son tan complicades, que amb la millor voluntat, es perd el fil i es desfogit, per tant, de breu l'atallat.

I. [1473]. Plática de Amor [Sermó ^{de} ~~de~~ ^{estruat} ~~estruat~~], escrit per manament del rei Don Johan, de immortal ^{record} ~~manament~~. per Francesch Alegre. - Communis omnium animalium compunctionis appetitus progrediendi causa. Et quedam

una corpus que procreata sunt. p. o. officium. — Natura discreta, Sor. molt excellent, ab degut orde ordena les coses necessaries, y proveheix a les contingències que, si nos actes contemplam, vurem que es ordenada a endrega, no soly del viure natural nostre, mas del ben viure per qui lo sobrenatural sens fi se aconsegueix. Y entre altres coses necessaries que per conservació del nostre ésser es proveit... (En el fol. 2. repeteix el text llatí de Ciceró [l'orador] ^{tant la retòrica i les ubi super} [després següents adreçant-se a Joan regon, ~~per~~ Pa). — Per ben restar, il·lustríssim Sor, lo ^{al} plaer que a vostra altesa satisfà en lo dit de l'orador, notaria vostra excel·lència dos punts. Lo primer serà hum natural ~~et~~ ^{et} appetit en nosaltres per qui és lo acost de aquelles... [acaba al fol. 123 v] ... Los mencionats serveys no duffaccio, e après la mort ~~immortal fama~~ ^{per molts ser} gles immortal fama conservará lo vostre nom. Finis. Deo gracias. — Ignoren que ningú hagi donat cap extracte de la Plática fora de nosaltres. En la Bibliografía de 1914, l'havien esmentada, cord tota la del Jardiner de Orats.

11 [1475]. Somni de Francesch Alegre, relatant lo procés de una qüestió anamorada.

X'64. — Vengut lo, qui m fa recort de aquell quant vos singular me cativàis, pensant ab continuats serveys, ferm amor, execució de perills e durada de temps no poder vinciar vostra cruessa...; ~~Per~~ hon, combatut de ància mon congocat pensament, cansat de tal pensar, acostant-se la hora en que hum dia fi y a l'altre comeng dona, cloent los ulls ab son, pensí repò atènyer

los membres tots, qui n'opres del corporal que del treball ^{granjats} resten? D'aquest difícil Somni n'existia una ^{acurada} edició deguda a la mà experta de Ramon Miquel i Planas, acabada d'estampar el 26 de febrer de 1910, formant part del terç volum del Novel·lari Català. Així ens ha estat facilitada la tasca de fer-ne una curta noció. ^{per dir-ne} Somnia dre, hi ha la del seu cas. Suplica l'Alegre al poeta laureat (Petrarca) del qual fa l'elogi, que intercedís per ell. Vene una serie d'epígrafs en la ^{tauria de} ~~tauria de~~ ^{personatges} ~~personatges~~ prou coneguts. Presenta al consistori de Cupido un pediment queixant-se de la cruïlla de la seva dama: Suplicació presentada en la audiència de Amor. Nor Cupido, Rey del col·legi d'Amor per dret hereditari de nostra mare Venis. Francisc Petrarca fa d'advocat i Laura fa d'advocat a l'Alegre. Parla lo gran Rey Cupido. Parla Laura. Petrarcha. Jacob, per esser pare de tants fills, parla en favor de l'Alegre. David, l'ofèn el parlament de Laura. Després s'aixeca a parlar, dintre tots el rest mes savi, Salomó. Aquella noble fama d'amor m'ha tret la salvació. Samó, pensan que els filistens res pogueren contra mi, i el senyor ^{d'Amor} ha estat l'unic vencedor meu. "E ple de tra e desdany, callà, dant fi als vots de la ~~toy~~ judaica nació." Phebo, tot il·luminant el mon, dona el seu parer. Eneas. Recorda la mort de Dido. "Així parlava quant en pens viu aquell insigne grec, qui sol Ector sobra, començant a parlar Achilles. - Vota après lo ingrati Demofon. "E quant ja ha vien compliment los vots del segon banch, quant fou atorgat als christians per a volar". Lansalot parla dels di-ficultats per aconseguir l'amor de Ginebre. Lo Rey En Pere primer de Arago "se le han del parer de Ginebre i parla de les conquestes ^{que esmenten} del rei En Jachme", altre Alexandre, per la fama. "Acabada no noble Rey axi parlar, quant comensà lo francès Paris a dressar a mi la fi de les rasons". Paris, dona el seu para

quant va estimar ³⁰⁶ per primera vegada
i recorda ~~el seu primer amor~~ a Viana. Massias,
el francès ^{Paris} que es troba aturat en retornar al bosc de la nova Viana;
els espanyols no peluaries en tal cas. "Per respecte a la qüestió
proposada al comitè d'amor, s'expressa així: « Per que s'ode parer, que
després de més experiments del ja passat, s'ha forçat la acusada a
tisar a qui l'ame ». En acabat: « Fi de la present obra, endressant-
la a Nicòlao Vidal, e demanant-li consell. - Complits los vots en
la gran audiència, mostrant lo mes serame favorable ... rompent los
nuus ^{man} me despartit ». En tot això resta enjunt, en el dubte d'esser
cosa certa i no sonni. En tot cas, crec haver afegit a la seva estimada.
« Per ço davre a molta gracia de vos, Ant. Vidal, com de persona
avisada de qui en tal cas se deu fer compte, me sente ajutat,
consellat ab vostres ab vostre escrits, quin camí seguint, atènyer
pugna aquella part de voluntat sua que mes serveys de continu d'
mane ... ». L'Antoni Vidal, que usa ^{estil malabarista} un mes ^{retorric} encara que
que ^{el del} papi Alegre i que es tot el que es pot dir. - Resposta y Con-
sell de Antoni Vidal. « Lo difícil contrastar les forces
de Venus, Francesch Alegre ». 1. Farem faame al lector
la complicada resposta de l'Antoni Vidal. Acaba: « Que tal
sia lo respondre que a vostre demanar ne far, que pagat ^{per me}
lo deute y a vos ~~satisfet~~ de la fi satisfet, restant recordat de
ma benevolença ». - Finis ».

[[[[1470]. Rehonorment fingit entre Francesch Alegre
y Esperança, tramès per ell a una dama.

X'65. - El diàleg entre l'Alegre i Esperança és el més senzill i
curt de l'autor, dintre l'amanerament conegut, però. En acabar
l'altèrat Esperança li promet que anirà a visitar la seva da-
ma i oblidrà que cessi el rigor i que l'estimi. Aleshores l'Alegre
li entrega una còpia en castella per que la transmeti a ella. Posarem
el començament i l'acabament de la prosa i les còpies. « Grans son les
forces de Amor, Senyora de ma vida, com experimentar tenen los
los que passen per lo camí en que m trobe ... Yo que per res tant

prompte no trobí com una desesperada cançó que fins la hora que de
Speransa era mes mal-content, dant lo y, e ella de mi partint,
veste' ab desiguals pensaments, deli qual no spera repos sino per acla-
rir ~~del~~ vostre gentil care, la canço es de la tenor següent;

Mi dolor es de tal mena
 Que Speransa l'adolecan;
 Mis males quando ferressen
 Entolpes dan mayor pena.
 En mirar muchos demansan
 y en ser vistos con plazer;

Mis deseos y querer
 Por la vista no se amansen,
 Que mis males son de tal mena
 Que entre los remedios crecen
 y quando menos parecen
 Entonces dan mayor pena.

Finis.

Aquest va enen també, con el Somni, per l'amic Ramon Miquel i
Planas, formant part del volum III del seu Novelari Català i acabat
d'imprimir el 24 de febrer de 1910.

IV. Requesta de Amor, recitant una altercació en-
tre Voluntat y La Raho, feta per Francesch Alegre.

X'66. - Aquesta obra, que no ocupa sino un foli
(fol. ~~256 v.~~ 256 v. - 257 v.) s'assembla a la precarent. Algu-
nes ratlles apareixen esborrades al començament i a fi; en l'últim
ma no m'hen entès eh tres mots de la darrera ratlla que seny-
larem per punts: oferirem tan solament les primeres i les últimes:
"Acoste-se a vos ten gran nombre de virtuts, ~~de interessen~~ (2)
apparents per lo que valen, ab alguns altres interessen (2)
apparents, ~~et~~ a mes desigs comenar ~~s'esforcen~~ que com-
sen entre lo ~~deter~~ s'esforcen que causen lo ~~deter~~ entre lo
determinar de vostre complit entendre, basta en dar-li
si tanta senzilla part de ma Voluntat ocupe la pren-
de Conassensa"... [acaba]: "Aquell qui ab deguda
proporció reb fadigua de laor, aquell qui la presenta
letra... [manquen dos o tres mots, que per nosaltres son illegibles
talment apareixen ratllats].

V ~~[1490]~~ [1480]. ~~La~~ Respota de Francesch Alegre
a la Demanda de Romen Lull. ~~La~~

X¹ 79. - "La verdadera y ferma ~~amistat~~ ley de amistad
e complaire los amichs de cosas justas, nos forcen, y aquesta
me obliga que, admetent los vostres prechs, al demanar
responga...". - Replica de Romen Lull a la Resposta
de Francesch Alegre. - "No sens causa informat
per ~~paecentes~~ expiacions, fet més que cert de galante
agut entendre, vos, germà Alegra, ab l'enterniment
malant e ab l'asseguransa no dubtosa de aconseguir
al metze...". - Ignorem que ~~naga~~ ningú hagi fet
esment ~~d'aquesta~~ d'aquesta obra, ~~fora~~ de nosaltres
En un altre llibre. Hem ~~extrahit~~ tot aquest debat,
en tractar d'En Romen Lull.

57. Els Estelers (1480-1510).

Es probable, com creia En Milla, que aquests dos poetes,
Miquel Stela i el comendador Stela, eren germans, essent
tots dos fills i habitants de Barcelona. D'En Miquel Estela
sabem que era un gran navilier i que havia solcat, amb rem
i vela, gairebé totes les mars (vegeu Questió); el nostre plat
amich En i company ~~re havia reunit~~ En Francesc Martorell n'ha-
via reunit una ~~sobstancia~~ bona col·lecció de documents. Respecte
al comendador Stela devia exercir la comanda de Barcelona;
en llista d'aquesta comanda que porta En Miret i Sans (303) no
hi figura perquè hi ha forces llacunes pel que fa al segle X¹ i
no obstant dues obres força semblants que els dos únics ma-
nuscrits que duen les seves obres (de l'un i altre germà, X¹ i Q¹)

portarien a la creència que es tractés d'un sol m.
dividit. Té ^{Miquel Stela} una obra ~~de~~ sobre la Passió de J.C., coneguda, que
comença amb el vers: Foch divinal cremant al mes alt polo i el
comanador Stela en té una altra de la qual en tenim una idea
molt vaga, que debuta amb el vers: Foch divinal cremant
en l'alta spera (esfera). - Aquesta semblança ens hauria
portat a l'idea que només hi hagués un Stela, En Miquel el
qual en esser protegit per la fortuna hagués obtingut, en l'estat
de repos la comanda de Barcelona. De totes maneres, dividin-
rem els dos Estels, com si fossin dos individus germans, però ~~però~~
classificant ~~classificant~~ les dues obres de costat. Del comanador se en con-
serven tres obres castellanes publicades (cançoner Q²). -
En Torres Amat (P. 509) només esmenta el títol de dues obres de
l'un i de l'altre. En Milà (Obras, VI, p. 399-401) publica dos frag-
ments i insinua l'idea que fossin germans ("tal vez hermanos"). En Briz,
en la seva edició fragmentaria del Jardinet de Orats ~~per~~ insereix
totes les obres dels Estels que contenen aquest cançoner (pp. 35-48)
i la Quèstio (pp. 53-91). El mateix Briz (Poetas, 1867) publica
l'obra més important del comanador (pp. 253-62). En Bulbena
(Crestomatia, 1898) dona les dues obres del comanador i la d'En Miquel,
totes totes tres del Jardinet de Orats per mitjà d'En Briz. En classi-
ficar cada poesia esmentarem ~~catalans~~ la rara bibliografia
de cadascuna.

I. [1480]. Obra feta per Miquel Stela, de Barcelona,
intitulada Comèdia de la Sagrada Passió de Jhesu Christ.

Foch divinal cremant al mes alt polo

X¹ 5. - Catorze cobles mig encadenades i mig creuades de
8 versos, mitja i "Endressa a la Mare de Deu". Al peu d'algunes co-
bles hi ha ~~alguns~~ textos bíblics dels Evangelis i dels Psalms que de vegades
continuen el sentit del text. - Malgrat haver-la reproduïda En Milà
oferirem la primera, la segona, la tretzena i la darrera i l'endressa.

Son de remarcar les allusions de caractère classique: Apollon, muses, Phebo, Diana. "Foch divinial cremant del més alt polo, Encès d'amor infus a poques muses, Aurecli prouch d'aquell primer Apollon Que m'illumina les forces molt confuses. En poder dir lo que desig ~~seriure~~ D'un rey molt gran, vengut per amor pobre; La mort del qual a nosaltres descobre ~~lo camí~~ Un clar camí que nos dona eternal viure." - "Api partit de l'imperial siti, Vin devallan insigne resplandor; Mon flach enginy, sabent del tot ben quita, Per divulgar mort de tan alt Senyor. E romançant, ~~vin~~ Phebo e Diana, Suar de sancha vestint de plor lo cel. Per lo gran dol del rey Emanuel, Trist dins un hort, tement la mort humana". - "Ell és lo gran artista de la vida a qui los vents e mon, tot obceiss, Ell és lo Deu a qui l'univers crida, A qui l'infern terrible revereiss, Omnes cantant d'aquest sant patriarcha L'exercit gran que vin d'àngels venir, Lo trist palan de Plutó feu obrir, Dient així lo divinial monarca [citació dels Plalms], " - "Phebo lamsant aurora de l'Espanya, Mon orizon vin resplendent e clar, E per los cels l'angelical campanya Càntichs sagrats devotament cantar; Lo poble trist del caos gamegava, Blasfement Deu mesquins eternalment, Buits de confort y plens de gran turment, alt en lo cel son plant maleyt lansa-va". - "Alpha et ~~Ω~~, tal lo cel l'esperava, De l'erra gran que feu mon bell present, Que fou salut a la humana gent, E bon error, vist qui la preparava". - "Endressa a la mare de Deu. Flor de Jesse dins ho se hu-va. Lo que se feu en Trinitat potent; Quant en la vall tindran lo parlament, No us obliden del que per vos cantave". - Publicat per enter, Briz, Jardinet, 1869, p. 44-48; Milà, Obras, VI, p. 400, la primera còpia, la tornada i l'endregor; Bulbena, Cronologia, 1907, II, ~~del~~ 1902, p. 210, còpia saltada i endregor.

II [1480]. Glossa sobre los motius de Jesu Christ, feta per
lo comanador Stela,

Fach divinal cremant en l'alta spera

Q1. — No s'ha publicat ^{mai} aquesta obra del comanador, segons
~~no comprarem perquè C. B. Bourland~~ les nostres informacions;
 devia esser una obra semblant, o admetre potser una replica,
 de l'obra d'En Miquel. És singular com C. B. Bourland (304)
 que publica dues obres castellanes del comanador i per altra
 part dona tres obres d'En Leonard de Sors ~~i una~~ (una d'elles fragmen-
 taria) i d'En Francel Johan Pucellid, que ja eren conegudes per
 altres manuscrits, anmatllervats a R. Era més interessant publicar
 l'obra de l'Estela, que encara roman inèdita. Varem obtenir
 no de fer-ne treure una fotografia de Q. No en poseim al-
 tres dades que les que figures més amunt.

III [1485]. Quèstió moguda per mossèn Fanollar, pre-
vere, a Joan Vidal, prerver, a n Verdansa, a n Vilaspinoza,
notaris de València. La qual quèstió és disputada per tots, e
d'aquella sentenciada per Miquel Stela.

Fanollar (vaure)

Per be que lo mon en tals fets hury sia

X¹ 11. — Els quatre valencians (els dos prveres i els dos notaris) se
 les hauren de veure, grat, enterniment i voluntat. En la prima
 d'En Bernat Fanollar, distribuïm als seus companys allò que havíem
 de defensar, valent-se de llargs arguments en llargues cobles. En esser a la
 vindicada cobla En Fanollar proposa que l'elecció de jutge recaigues
 a favor de mossèn Corella, els altres ^{tres} estan d'acord, tot endregant
 al mestre en teologia uns elogis tan extraordinaris que sobrepassen tota
 ponderació. Però en Corella no pot acceptar perquè un gran enteny
 (la traducció dels quatre volums de Cartoris?). — En fallida de

312 mestre Corella ellegiren el català Miquel Estela.
Posarem Continuerem part dels que ls quatre valencians
poeta català. Elecció de jutge en fallença de mossèn Corella, feta
per mossèn Fenollar. L'última part de la còla fa així: "Per molt gran
destorb de mestre Corella, En jutge jo prenc, aquest moment, Ste-
la per nom, ab tal claretat, Que clara farà la nostra que-
rela". S'hi adhereixen mossèn Vidal, En Verdansa i expressa
així: "I així don'als vents ma sort a la vela, Perquè na-
vegant per golf trest provat, Forra la mar de pobre y ca-
nyella, L'estel de Sant Elm, així m' té gracià Que de tal or-
meix, sense feredat, Stela mirant de tal maravella".
En Vilaspinosa el troba molt avisat, Presentació del procés
al jutge Miquel Stela. Presentarem una carta codolada que sen-
bla obra d'En Fenollar. "Per mils sentir dels fets la fi Sol
Deu és just, qui fa el juhi Tant vertader, Qui may
no pert del que de fer una sentilla, Semblant liquor;
Que lo qui gusta sa sabor És recreat, E tal sou vos molt
avisat Miquel Stela, Que navegant per rems e vela
Per la gran mar, Ab lo saber e y ab crèdit gran
sou vos clet, Per tots loat. Pel reverent ser ocupat
mestre Corella, A vos donchs tots, Estela bella
Molt esplendent, Home d'honor e sentiment, assent
assi (València). A vos, a vos, de fi en fi, Bon ca-
talà, A vos, sem pus, de pla en pla, a vos pre-
nim; No contreslant molts ne tenim, Qui'en sem-
blant cas No tornen gens lo peu atrás, valencians;
Mas festejant dels catalans la bona pau. Seguint
lo temps, pus a Deu plan De tan plaher La ger-
mandat volen refer acostumada. Per tal s'guarda
l'ordy Vosra sentència. - Els quatre valencians entreguen
tot el procés a En Miquel Estela. De la sentència no se'n
poden queixar perquè deixa a tot-hom content, però d'excusa
amb lloances extraordinàries d'En Corella. Cada un dels quatre, dels cinc
perquè també hi prenen part ~~el~~ d'en tard en en tard el propi Estela, repetint
miren els efectes de la vista, del grat, etc. acabant per dirigir-se als amadors en
sentes còles inasabables, pasades, que lloen i amologuen la sentència: En Ver-
da s'apella de la sentència adreçant-la a mossèn Fenollar. Per últim En Verdan-
sa es dirigeix als apòstols al qual l'Estela respon amb una còla i tornada que com-
pleta. Alguns de dictar sentència l'Estela fa una gran lloenda d'En Corella.

Aquest llarg i complicat ^{text} ~~en~~ es troba en el Ja ^{pu enten}
d'orats i va ésser publicat per En Briz en la seva edició
 dels fragments inèdits, pp. 63-91. Tornarem a tractar
 d'aquesta Quèstio, baix un altre ^{aspecte en} ~~tràctor de~~ ^{ascota de} València.

Colles fete
 IV (1485). ~~Colles fete~~ per lo magnífich come-
 nador Stela i de Barcelona. — Jesuchrist, stant mun
agenollat sobre la Creu, tenint davant stasos per
terra los instruments de la Passió, din aquestes pa-
raules:

Sant Den immens e Pare prescient

X¹ 3. — Son dues còpies creuades de 8 versos. La segona
 còpia és capçada: Respont lo pare Den lo pare. Malgrat ha-
 ver estat ^{publicada} per En Briz, Jardinet, p. 35. Per tractar-se d'una ~~bona~~
 obra tan curta ^{inèdita} ~~la republicació~~ a ratlla seguida: "Sant Den
 immens e Pare prescient, increat ~~den~~ den d'hont tota
 vida mana, vet que morre per la salut humana, Te-
 nyint de ranch aquest cruel turment. Jo so ton fill encor-
 ta vall senca, Com l'anyell mai al ranch del carnicer,
 No'm desempars, car vinch per satisfer L'amarch convit
 de l'antigua pastura". — "Respont den lo pare: Al fill e-
 torn e divinal factura, Den home-christ a mort predeti-
 nat, Boach novell en exemplar posat. En holocaust
 qui fou d'anyell figura. Ta sensual inlita vestidura
 ra, Puis se romprà a tan amargue mort; En alta
 part dispensarà confort, a la memòria, prenent gran
 repultura". — En Bulbena, Crestomatia, II, p. publica an-
 questa obra i la següent del comenador, p. 216, ~~fora~~ però for-
 ca incompleta.

* En Briz, Poetas, (1862) la publica sencera aquesta i la vinent Oració,
 i

V [1490]. Oració feta en nom del comenador Estela, de Barcelona, a Deu lo pare, narrants tots los turments que Jesu Christ te davant.

X¹ Causa causant obrer incompreensible
 X² 4. - Vint. - Entre cobles creuades, en començar cada turment fins a la fi, a la materia se li adjunta un apèndex, de manera que fora les quatre primera cobles son les úniques cobles de vint ^{versos} ~~versos~~ normals, tantes les darreres resulten de do versos. - En dirigit a Deu el Pare li recorda els supriments del seu fill; adreça tot seguit una cobla ^{que s'insereix} a la mare de Deu, en la que li diu: "E descriuré la mort e sepultura, Plorant los bens de los mortals turments, Fortant jo trist los mis morts sentiments, Prompt pel cor brat de sa tristura". El epígraf d'aquest poema devot son així: Al calzer, Al faró y lanterna, A la cara de Joder com a Joder, Al Pilar, Als agots, Al gall, A la corona, Al dogal, A la bronqueta, A la Verónica, A la sancta Gran, A la robe, Als darrers, Al Calderó, A la sponja, Al ferro de la lanza, A la scala. - Com a mostra del curiós procediment pel comenador Estela, en aquest poema religiós reproduirem ^{al pilar} al pilar, al gall, A la robe i A la scala. : "Columna gran de jaspis fabricada (Estrado inútil. Tribunal sant de magestats sagrada, Plat de porfí del tènux cant nafrat, Märbre luent que'l pellicí plomare, Pilar sagrat hont lo finix sagnare, Pal cristallí hont Jesús fou Meigat. Alt e més alt del cel imperial, Qui pot parlar de tu lèngua mortal? " ^{al gall} "Vert papagay, cantant cants d'esperansa, Gall piados plantant l'antich vicari, Plorant record del mesqui solitari. Pagó daurat en quant fist la membransa, Arant zelant, honor e fe primera, Serena en mar, placent y graciola, Possera gran ab ven molt piadosa, Ancell del cel portant corona stesa; Ab ton dolc cant fes-me plorar la vista, Que ja l'infern l'esperit me conquista". - "A la robe".

poit me conquesta 315 ~~Ala~~ ^{Ala}

Manto folrat de la
Bell albernis de santa grana fina, Mongil devt cobrint
la carn divina, Collari just de carmesí brodat, Porpre excel·lent
alt en los cels tescida, Fimbría gran de crua sacch pida-
da, Toga real a fera sort jugada, Sarpó molt sant del
sant príncep de vida, Defen a mi del tenebrós infern,
Tú, que guardist de fret lo Rey etern". -- "A la scala.
Pont gloriós per a muntar al cel, Scala gran per los fills de
Adam, Somni placent del just net d'Abraham, Barca
cremant en tempestat cruel, Camí segur del contrit
infalible, Branca suant del zadre immortal, Centre pre-
clar del mont celestial, Garita fort de l'alt mur invi-
sible, Tú est camí de benaventurança, Donchs, fem m pujar,
pus tinch gran operansa". -- Respecte a la nota bibliogràfica
serveix la de l'obra precedent 151 - Vegen Briz, Jardinet, p. 36-
43.

VI. El co.º Stela.

Tan gran byen vy en vos ver,

Q2 (f. 79). -- Una cobla de quatre versos i una altra de 8.

La publicarem a ratlla seguida, con sempre: "Tan gran byen
vy en vos ver, Y tad mal del partir syento, Que depen-
do miq queren Partire con el tormento". -- "Como el ceyta-
do doliente Lo que más daña más plaze, Assi al triste
d'ausente. La salut le satisfaze, A fin que vuestro
valer Por un tal consentimiyento No puede syn mi que-
rer, Hy no parto syn tormento". --

VII. Otro suyo.

Soledad y nuevas quepas

Q3. (f. 111). -- Una cobla de quatre versos i una altra de 8.

La reduirem con la precedent, a ratlla seguida, considerant la seva curta

Si contemplem en conjunt la obra ^{del} dels Estels, veurem
 que domina la poesia que, millor que que devota,
 per l'altessa conceptes en podríem dir religiosa.
 Però tant el navilier ^{con el conenador} Miquel, ni haurien compost
 d'altres ~~diàdotes~~ de molt diferent caràcter que no
 han arribat. Veiem que el navilier havia estat triat
 per jutge, en el debat entre els quatre valencians; i, pel
 que fa al conenador per Barcelona, un cançoner impens-
 sat en operant dues obres ~~de~~ amoroses en castella i un
 comentari en català d'una de castellana. Tot això indica
 coneixences, tant respecte a l'un com en l'altre germà,
 com si prenguessin gust en la vida de relació!

~~Es~~ recorda que el pare M. M. Ribera (Milícia Merc
Barcelona, Campins, 1726, p. 423) posa una llista d'individus
de la família Arinyó, però que es feia molt difícil de precisar
si algun d'aquells era el nostre poeta (1836); esperava que es
trobarien nous documents arxat. Ignorem que ningú més s'hagi
ocupat mai més de Mossèn Arinyó. En Milà (Obras, (II), p. 211) ten
solament esmenta el seu nom i el seu senyal altas de 204. -
No tenim unes notícies gaire completes de les obres de Mossèn
Arinyó: Respecte a J, les dues obres que en conté ~~en~~ que En Tasti
transmetre a En Torres Amat, ~~però~~ no en va publicar sino les pen-
mores, cobles i les tornades, com usualment solia ~~fer~~ fer-ho. Pel
que fa a T encara son més ^{poques} ~~menys~~ les notícies que en tenim i en
hauríem d'acontar amb la descripció feta pel que fou el
nostre estimat amic R. Foulché-Delbosc. - En les seves obres, to-
tes imprecises, tracten de discussions del seu estat d'amor. Entre
les castellanes n'hi ha una endrecada a la viuda Ribas i una quier-
tis que li proposa Mossèn Crespi [de Valldeaura], fet que retranya ~~en~~
cara la producció de Mossèn Arinyó a les dades proposades més anunt.
- Els collectors no s'han recordat gens de Mossèn Arinyó. Només En
Briz en porta dues, ^{ambellades} ~~tristes~~ de Torres Amat-Tasti. Quan seria ocasió. Era català, fill de València? És cosa que no sabem,
però que algunes relacions d'última hora ho podrien fer suposar.

I. Mossèn Arinyó. [La partitida]

Com a forçat m'haurei de vos partir

J 243. - Cinc cobles mig encadenades i mig creuades
de 8 versos, i tornada de 4. - Briz, Poetas, 1867, p. 99-100, copiat de
Torres Amat-Tasti, p. 64. - Malgrat tot, republicarem la ^{primera} ~~la~~ tornada,
per a presentada més corregida i accentuada: "Com a forçat m'haurei
de vos partir, Pus no us ve be acceptar mon servey; Cert a
mon grat me convendrà morir, E morint i prest me se
que pendré remey. Lo cor mesquí, qui no pot suportar

L'anyig e dan que's ven aparellat, D'ací avant e me
veniam apartat de tot delit, pus me volen matar.
--- "La tornada. Altas de sort, d'aquí no'm parti-
ria, Mes me trob-me tal ~~qu'he~~ ^{ja} perdut lo sert En
me's ambar, que james fuy tant lest, Mes los afays ven-
tentre me desria".

II - Mossèn Aninyó. Strampa.

Lo molt voler jo crech no's pot comprendre

J 244, K 212 (solament la tornada). - Una còpia de 8 versos
estrans o lliures; ~~tot~~ ^{com} ~~una~~ sempre tots son plans o fene-
mins. Totes Anet-Taule, p. 64-5. - Copiarens la primera e la tornada,
en la impossibilitat de donar-ne d'altra, con hem tingut
da per fora ~~qu'he~~ sovint: "Lo molt voler jo crech no's pot
compendre, Ne la virtut haver de labor complit". Per ço val
més no obligar la pensa, Pus l'ignorar en ella
més pretura. Altra raho contrast a mi no porta, Car
lo treball vos dich james rescusa, Mes lo dumptar
fer-li alguna festa En exercir me fa venir re-
dupta." --- "Tornada. Altas de sort, qui'm fa pensar
estar, Per los esguards qu'he dits en esta troba, No trob remey
pus qu'ell me fa tal guerra, Que no's dol gens - del mal
mal qui'm trau d'arbitre".

III. Mossen Avinyó.

No perquè cert a tot lo mon no sia

J 246. - Cinc cobles mig encadenades i mig crenades de 8 versos. ^{i tornada de 4} - Torres Amat-Tastu, p. 65. - Retrauram l'escapament lo que m'ofereix el Diccionari d'escriptors catalans, a manca de fragments més complets: «No perquè cert a tot lo mon no sia lo molt valer de vostra senyoria e vostra bona estima, Mas per recort de tan gran Senyoria, Tant com port me vull servir de l'ima; E apriimar dels grossers l'entendre. Qui no son solts en dir vostra ~~bellsa~~ bellsa, D'estraany compis e singular destrestor, Entre li sabens la poram be'n defendre. - «Tornada. Altas de sort, qui vida treballosa Me fa sentir a mal incomfortable, Mas ya per ço no puy ser verinble, Si be nos dans no'm vol ser piedosa?»

IV. Mossen Avinyó.

Lohar cascú segons lo seu merèixer

J 247. - Cinc cobles crenades de 8 versos. - Torres Amat-Tastu, p. 65; Buis, Poetas, 1857, p. 120. - Copiarem, com a mostra, la primera còpia de la tornada: «Lohar cascú segons lo seu merèixer Es lo degut, posant a part tot vici, Dient lo ver, Jamés pot ser dit niçí, Si be'l voler a molts lahors fan creper. Per adquirir alguna benvolença, Han promptitut an fer semblan desorde, A mi no'm plan seguir-lo en tal orde, Que fos jutjat de poca conepença». - «Tornada. Altas de sort, qui'm teniru pens' ofesa E'm dans dans e dolor infirida, Tal vida'm plan, mas mas crech que preterida Serà molt prest, si donchs no m'és defesa?»

V. Mossèn Arinyó, Strampa.

Pus bona sort de mi tots-jorns s'absenta

J 248. - Cinc cobles de vuit versos lliures o estuans i tornada de 4. - Torres Amat-Tastu, p. 65. - "Pus bona sort de mi tots-jorns s'absenta Volent que'm lliury de qui no'm plan absència, M'és forçat dir partida de ma pena Als quid d'amor tenen lo major ceptre. Pregant a tots me vullen dar ajuda, En quant porden, ~~per~~ pus vegem que'm muresquen; E sia prest, sinó volen que mure, Car triga gran a morir, prest me cuyta". - ... - "Tornada. Altas de sort, qui'm fa passar vid'aspra, Per ser-m'absent ma vida trob despesa; No trob remey ni se ab ~~ab~~ qui m'aferra, Si donchs la mort no prenh per consellera".

VI. Mossèn Arinyó.

D'amor me clam de l'interès que prenh

J 249. - Cinc cobles crenades de 8 versos i tornada de 4. Torres Amat-Tastu, p. 65. - "D'amor me clam de l'interès que prenh Pus no so'm punt poder-li resistir; Ans m'és forçat tal pena sostenir Pus que l'efort ~~en~~ ^{en} mi gens no comprench. Mas tinch l'esper que fa quell qu'és malalt E per son mal lo jutgen ja per mort; Medicinçant li passa el mal tan fort, Qu'lessent ja cert li fan tornar prest alt". - ... - "Tornada. Altas de sort, e de molt gran voler, La per qui so, i en tant estrem ofers, Si promptament del dan no so defers Lo pobre cors la mort té per esper".

VII. Mossèn Arinyó.

Non pensament és present a ^{la} ~~ma~~ pensa

J 250 p. Cinc cobles creuades de 8 versos i tornada de 4.
Torres Amat-Tastu, p. 65. : "Non pensament és present a la pensa,
Non dolob[em] per tal cas me cas me corpreu, De novell dol jo puch
dir que m'hestrem Si voste amor en mon mal no dispensa; Car re-
teniu aquell major poder Que, per amor, en alguna a[en] alguns pot compen-
dre, Molt me plaurà mon dit puga rependre E'l que dire[en] mi no sia
ver" ----- "Tornada. Altas de sort, qui'm fa cremar sens foeh, E
del ~~pensa~~ menjar me vol levar la lesca, Qui de dolzor rete molt
més que brascua, Perdent tal gust, so fora de son loch".

VIII. Mossèn Arinyó.

Segons comprench, | pràctica cortesana

J 252. - Cinc cobles mig encadenades i mig creuades de 8 ver-
sos i tornada de 4. - Torres Amat-Tastu, p. 65+66. : "Segons com-
prench, pràctica cortesana Nos fa dir no del que de vos de-
lig. Car promptament, la senyora lugana, Nois deu lliurar,
Segons tots jorns se lig. Fent compte tal, la cosa desigida
Per un gran temps, es de ^{més} ~~fer~~ estimar; Un cas tant fort,
ab mi lo practicar, Me fa tenir la persona lassada".
----- "Tornada. Altas de sort, en més virtut atenta,
Qui'm dona pler / e'm fa estar r'ujos; Més de l'enmig
so molt més abundós Que del delit, per vos siau contenta".

IX. Mossèn Arinyó.

A molts comprench que prenen entrenyor

J 253. - Cinc cobles creuades de 8 versos i tornada de 4. -
Torres Amat-Tastu, p. 66. : "A molts comprench que prenen
nyor, Ab poch sapay, aquell van oblidant. De mi's l'estrem

que totstemp va doblant, Aquell treball augmentant en pi-
jor. Si te m'ignor aquell vostre voler, Estar al fi segons jo
jo'us ho meresch, Mas ja perçò d'amar-vos no'm partesch,
essent m'incert, aquest es mon parer "-----" Tornada. Al-
tais de sort, qui'm fa viure en despit, Si donchs la mort tan
prest no m'ei davant; Si tarda molt vos dich d'ací avant
Ab plors, sospirs pendré "El major delit" Tornada

X. Mossèn Arinyó.

Tots mos delits, en un punt, volguí perdre

J 254. - Cinc cobles creuades de 8 versos i tornada de 4. - Tornar
Amat-Tastu, p. 56. : "Tots mos delits, en un punt volguí per-
dre, L'ore, lo jorn que fuy deliberat E, quant me'm
vine del tot desprosperat, Lo pobre cor se començà des-
pendre. Ell, conexent esperança perduda, Ab prou
senyals donnant-li claritat, Molt descoberts, car no
porten creat, Mas ja, perçò, mon bon-voler no's munda". -
-----" Tornada. Altas de sort, qui'm fa, vivint
pendre, E vol que port, la mort per sa empresa, En lo
tardar lo delit es tristesa, Car viure mal no deu nengh
acceptar".

XI. Uragona (p. 271).

Ab cor homill, molt devot e contricte

T₁. Set cobles de 8 versos i altra (tornada) de 4. No ta-
nemim altra notícia de ^{quatre} obres obretes catalanes de mossèn
Arinyó que les ^{que} ofereix el catàleg sumari que n'establí el que
es nostre amic Ramon Fouleté-Delbosc en Deux chansonniers
du XVe siècle (extret de la "Revue hispanique", X, 1902); el que
em interessa es el cançoner descrit en primer lloc I, Cancionero
del siglo XV, no. 79. Per l'acabatament del mot Uragona es veu
que aquesta obra devota i que desconeixem, anava en direcció a un
prelat de Tarragona.

XII. Mossèn Avinyó

Los más ~~altos~~ no porlen may planyença

T₂. - Set cobles de 8 versos i tornada de 4.

Vegen Foulché-Delbos, Deux manuscrits, I, n.º 80.

XIII. Mossèn Avinyó

Socors de les muses no'm par que pretura

T₃. - Cinc cobles de 10 versos. Comentaris en català en els marges exterior i interior. Foulché-Delbos, Deux chansonniers, I, n.º 82.

XIV. Mossèn Avinyó

~~Se'n vega for molta~~ tornara revirura
~~Si vega for molta~~ ~~tornara revirura~~

T₄. - Quatre cobles de 10 versos. Foulché-Delbos, Deux chansonniers, I, n.º 83.

La iden Se enveja; tornara per tornaria.

Aquí acaben les obres catalanes de Mossèn Avinyó.
Ara enumerarem les ~~poesies~~ escrites en castellà, repintes del mateix català Foulché-Delbos.

XV. Obra feta per mossèn Avinyó, per la vinda de Ribas.

Ribas soyis que devribays

Los mas altos coragones.

T₅. - Cinc cobles de 10 versos (una altra (fornada) de 5. - Foulché-Delbos, Deux manuscrits, I, n.º 7.

XVI. Obra divinitiva de Mossèn Graspi a mossèn Arinyó.

Qual és aquella profunda caverna

T6. — Una cobla de 8 versos.

Resposta de Mossèn Arinyó.

A todos donava la muerte eterna

T6. — Una cobla de 8 versos. — R. Foulché-Delbosc, Deux manuscrits, I, nos 23 i 24.

XVII. Obra fetxa per un gentil-hombre del adelantado de Múrcia, per Na Suarís.

O, que viva fermosura

T7. — Den cobles de 10 versos. — R. Foulché-Delbosc, Deux manuscrits, I, no 43.

XVIII. Mossèn Arinyó.

De nueva invención

T8. — Set cobles de 8 versos. — R. Foulché-Delbosc, Deux manuscrits, I, no 15.

XIX. Otro.

Si yo triste me partiera

T9. Quatre versos. — R. Foulché-Delbosc, Deux manuscrits, I, no 16.

XX. Otro.

Ausente de vos, mi vida

T10. Quatre versos. — R. Foulché-Delbosc, Deux manuscrits, I, no 17.

XXI. Otro.

Veyendo non passo legar

T11. Tres versos. — R. Foulché-Delbosc, Deux manuscrits, I, no 18.

XXII. Otro.

Parque pierda l'opinion

T 12. - Sis versos. - R. Foulché-Delbos, Deux manuscrits, I, nº 19.

XXIII. Otro.

Si el dolor de la partida

T 13. - Cinc versos. - R. Foulché-Delbos, Deux manuscrits, I, nº 20.

XXIV. Obra feta per mossèn Arinyon.

Honestad y fermosura

T 14. - Oen cobles de deu versos. - R. Foulché-Delbos, Deux manuscrits, nº 39.

XXV. Mossèn Arinyó.

Conosciada tu belbard

T 15. - Cinc cobles de deu versos i tornada de 5. - R. Foulché-Delbos, Deux manuscrits, I, nº 58.

XXVI. Mossèn Arinyon.

Dudoso en el Probar

T 16. - Sis cobles de 10 versos i Fin de 5. - R. Foulché-Delbos, Deux manuscrits, I, nº 62.

XXVII. Mossèn Arinyon.

Los altos merecimientos

T 17. - Cinc cobles de 10 versos i Fin de 5. - R. Foulché-Delbos, Deux manuscrits, I, nº 64.

XXVIII. Mossèn Arinyó.

Un grado superlativo

T 18. - Cinc cobles de 10 versos. - R. Foulché-Delbos, Deux manuscrits, I, nº 73.

Si donem una ullada de conjunt a l'obra de mossèn Arinyó en començarem a veure que és un poeta ~~molt~~ mitjà i que les obres castellanes (T) ens semblen posteriors a les catalanes (C), i que algunes de les primeres d'aquelles, fent unes anàlisis del segle (Crespi de Valldaura), ens considerem que si és un petit poeta és però força interessant, que ens ha deixat en malgrat el transcurrir dels segles poden haver meritat, un conjunt de vint-i-vuit obres, entre catalanes i castellanes és suficient per a fer-se de la seva valor.

Els Anònims.

Son moltes les obres que ^{hem} ~~ens hem~~ ^{de considerar} anònimes. En ^{sentit} general poden comportar dues grans divisions: religioses (o millor devotes) i amoroses; però n'hi han que tenen tot un altre caràcter, així ^{dues} les primeres: I (Complants sobre la perduda de Constantinoble) i II (Flors d'exemplis dels antics); També s'en troben de batalleres. Algunes ~~tenen un valor~~ obres anònimes tenen un valor real, com per exemple, les dues esmentades. Altres son importants, i d'altres, la majoria, tenen un valor prou missis. Els cançoners que ~~ens~~ aporten ^{gran} més nombre d'obres anònimes, son P (Saragossa) i N (Ateneu); J ^(Paris) en conté també algunes de bonera o força interessants. A l' ^{engros} ~~engros~~ aquesta col·lecció no passa de la quarantena; a la fi, hi hem col·locat tres obres ^{a les} ~~quatre~~ ^{les quals} diversos manuscrits atribueixen a massa poetes per a no saber a quire ha de fixar-se; en ^{tal} ~~tal~~ ^{cas} dupte les hem donades ~~les~~ com anònimes, explicant cada cas, però. — Pot ser que algunes ^{poemes de les} ~~poemes~~ poesies que hem aplicat a En Joan de Santcliment hauria estat preferible presentar-les com anònimes, però no ens sab greu d'haver-les donat a un poeta conegut per que totes plegades tenen un mateix caràcter.

I ... pressa xxviii de maig de m.cccc.l tres, e a xxviii del dit mes e any fench pressa la ciutat d'en Pera per lo dit Turc. (P104). — Coranta octaves catalanes a la lamentable perduda de Constantinoble (m3). — Complant de la perduda de Constantinoble (02).

Flors, plants, sanglots e gemechs de congoxa ~~de la perduda de Constantinoble~~ ^{octaves de unit versos}

P162, m3, 02. — Guaranta cobs e tornada de la guerra. ^{Cappini des} ~~cobs crenades de B versos i tornada li.~~ En Milà ^{en 1555} (305) va donar ^{la primera} ~~la primera~~ ^{també} ~~una~~ ^{una} de les cobs dedicades a Alfons el Magnànim i l'endretada per l'autor del poema als catalans, es hauria donat una idea ^{la primera} ~~la primera~~ ^{també} ~~una~~ ^{una} de aquesta obra. Nosaltres en ferem un anàlisi detallat en 1935,

Guarante octaves à la perte de Constantinople (306). D.

na idea del poema, ~~font extracta~~ tot font ^{al de} extractes, que faren seguir d'un número ~~entre~~ entre parèntesi, que es referirà a cada sobla; aquests parèntesi no pararan de ho. El poema pot considerar-se dividit en dues parts; en la primera, estat d'anima del poeta per la nova de la de l'entrada dels Turcs a Constantinoble, història dels setges, construcció dels murs impenetrables, saqueig de reliquies, mort de l'emperador, l'emperadriu i sa filla venudes al millor postor, separació de esposos i pare, de llurs famílies, afors d'embaixades, trameses al papa i altres senyals del ~~mon~~ per ne ~~ocorrien~~ la ciutat en va. La segona part consisteix en una crònica al papa i als reis poderosos i les repúbliques i repúbliques perquè seguin la croada iustada pel pare sant; anomenant cadascuna. Mentre els reis guerregen entre ells, uns altres i el papa no ^{es} de res. Constantinoble es ~~pres~~ presa pels Turcs. Segueix les tres ~~pal-~~meres cobles, molt importants, per la part personal del poeta que constantment, però, parla en primera persona: "Plors, plangs, sanglots e gemmes e dolors novells, D'on me complexen, ab fort mortal angosa. E durs rursips del cor van arranquant, Quant ho dir: 'Pier ha Constantinoble. És pel gran Turc, e dis-
cipat lo poble, Prínceps, barons, son venuts a l'enfant."
(1) - "Ay, las! compans L'enparentable plant. An' fets cavallers, ciutadans e borgesos Fan, com catins ~~se~~ son a vil gent somesos; Argana de plor, los hells ne van regant; Que dir no pux ab tal orla fa ~~gesta~~ ^{gesta} Com se pertany de tant cruel presi. Fets pels Turcs mitgencant tració, Car lur poder ^{may} fets ^{per} contestar." - "No és al mon home de tan sana testa. Que puxa dir ne sola imaginar, Que tal ciutat tant fort pogués entrar Tantre ne Turc, ne dels ^{replant} ~~de~~ la

testa. Mas Deu permet moltes vegades mal Per més
 qu'amenem nostra vida: La qual après, com serà corre-
 gida, Donbers molt més, ^{ultra} ~~ultra~~ lo principal⁽³⁾ - Recorda que
 Constantí va fundar la ciutat fronterera, molt forta i murada
 per a salvar el cristianisme contra els infidels. Des-
 prés expressa els que varen intentar pendre la ciutat ini-
 tilment: "D'arí primer qui fonch dels Persians Rey poder-
 rós, no poch fer lo passatge De Helisport, ne Cordre lo sal-
 vatge, Lo Soldà menys, senyor dels Sorian; Ne'l
 Taburlà, ab tota Tartaria Passae no poch; Contrastant
 Manuel, Senyor dels Grechs, ab naus contra l'infel,
 Lo qual après destroní la Soria⁽⁵⁾ ~~la Soria~~ - El preta clama a
 Deu perquè permetia la destrucció d'una tal ciutat "Pus era
 mur de la cristiandat". Se de cas ho ha permès ara per la poe-
 fi i devocio. A les prenants embairades que l'imperant trame-
 tia al papa i als prínceps cristians demanant-los ajuda "tot
 llur respost fonch parantes e vent⁽⁸⁾" - A causa d'aquesta manca
 de coesio pu a algar el setge que d'oprimia, els Turchs s'han
 fet senyors de Constantinoble⁽⁸⁾. ~~Lo~~ El ~~setge~~ setge va ^{durar} dos anys⁽¹⁰⁾.
 La ~~l'emperador~~ En realitat no ve enar de tanta durada.
 El penetraren els enemics de la Fc. L'emperador enfonsa el
 sua cavalleria, els anava resistint, preferint més morir que
 viure abt deshonra. - "Los turchs llavors, com a l'ops afamat,
 prenen les gent, les quals ab l'ur comia Tordre passant recitar
 noies poria, Com carnissers, tants n'han scortats⁽¹¹⁾".
 "Com fossen, donchs, en les ^{cases} ~~casas~~ entrats, Prenent los bens e lo
 noble, dinars; E los senyors e llurs fills e mullers Feyer volar
 per finestres, Terrats. E'l cruel drach puja per la morada
 Del gran palau de l'emperador mort; A ~~un~~ troba, plana de des-
 conort, L'emperadriu, per la nova malvada⁽¹²⁾". - En haver ari-
 la mare, va pendre la filla "donzella de ~~bon~~ bell tanyell, Blanca
 com neu e clara com cristall⁽¹³⁾". - "Los turchs llavors, ^{per} ~~per~~
 son mandament (del canós), Van pels carris, ~~re~~ repleguen tota

dona dona, Nina, infant e qualsevol persona,
 o vell, e tota altra persona gent¹³ (13) - ~~En~~ En l'liguen
 molts a manera d'ovelles per mans i peus, "E purys, tots men-
 nus, de monjes e donzelles⁽¹⁴⁾", Altres, forçant a l'ur
 secta malvada, jovent tirar, no volent renegar, ab
 grans destrals los fagen pecejar. Perque¹⁵ ls infants for gran
 por demostrada⁽¹⁴⁾ (14). Pinta amb uns colors la separació
 de las families, els crits esgarifosos a ~~que~~ els besors (15). Quan
 la ciutat fou despoblada de grecs, jueus, Matins cristians que
 hi habitaven, els turcs la poblaren. "Llavors, ^{lo} Turc,
 devallà per mirar La gran ciutat, e tirà dreta via
 al temple sant que feu sancta Sufia, Perque¹⁶ la creu
 pogués vituperar (17)". - "D'on com ell ves, en sumitar star
 Del pur alt¹⁷ Del loch pur alt, hon era lo símbol De marbre
 blanch clar, luent com a vòr, La vera creu, tot ho feu
~~devallà~~ devotar. E, com pel fanch d'agnessen rossegada,
 Tallaren-la, ab destrals e coltells, Troços menuts (en forma
 de cayrells, E'ls lochs strans pus sutzes for¹⁸ lancada⁽¹⁸⁾.
 L'incorregut poeta, en veure tants vituperis en par¹⁹ els riu¹⁹ ~~seus~~
 i an té alterada la penja "Tant que no sé lo que voldria dir
 Car m'a torbat llur praveca malvada, Vituperant
 la sancta Vera Creu En que Jesús morí, per a tots rentar
 (19)". - Trencaven els reliquiaris, i els ossos sants ~~de~~ do-
 naven a menjar als ~~canos~~ canos (21)". - Esmenta les
 reliquies que es conservaven a la ciutat: "Dels singulars
 reliquies dotats Dels sagrats lochs foren, sens dir ~~mensura~~
 mensura, ~~fora~~ Un dels tres claus e tota la sponga, ab
 tres canons de la cariya justats, E'l pipellet que al
 cap reposaren Al bon Jesús, de jonchs marins teixit, E
 lo bastó ab lo qual fo ferit Quant, genollat, la faga li
 envclaren ~~for~~ (22)". - "Del pilar mig en lo qual l'assortí,
 E'l ferragut que'l costat li entra, E'l vestiment de porpura

que portà, E dels cabells del cap, que li pelaren; E
d'instruments de gran devoció Del sagrat cos de
Jesús, los canassos, Trobaren molts, e pel fanch los
pedassos Llançaren tots per gran derrigio (23).

Entra ara en la segona part, adreçant-se al papa
als reis i senyors per que prenguin part en la croada,
que diu l'autor que el Papa ha jurat i per la qual ^{desesperigam}
perdonances. Les cobles 24 a 28 van endregades al Papa (Nicolaus
V); el nostre anònim ^{Poeta} diu coses crues al Sant Pare: "O, Pare Sant,
cos'és molt vergonyosa. Als qui de Crist porten lo gran
senyall, C'un circumcis, canàs oriental Sie entrat en
ciutat ben famosa. Mas, si n'ó for entre ls prínceps d'itá,
No fora ell el stat de tant coratge, Ne animós guasar per lo
passatge En ciutat tal, major que de París (25)". - La
darrera còla dedicada al Papa fa així: "O, sant Pastor, no po-
den ignorar Que ns diu Jesús ~~mentre~~ que'ls nostros temps seria,
Fins a la fi del mon, com ell venia; Devem per tant, en ell
molt confiar. Vullats adonchs, atorgar la creuada ~~contra~~
~~contra~~ ^{la} ~~contra~~ els pagans, e obrir lo tresor Dels cruci-
fis, e donchs de bon cor, Lo que poden, per fer ^{contra'ells}
armada (28)". - O Emperador. O' imperador, pus Deu ha
comanada Dels Alamanys, a vos tant potent gent, A-
nats, anats, socorreu prestament, Pusque ~~Pusque~~ ^{Contra'els}
infels ab vostre cavalcada. - Rey d'Ongría. O, Ongrés
forts e be encavalcats, Pus que teniu ^{contra'els} Turchs
la frontera, Metels avant vostra noble bandera,
No dubten gens torres, murs ne vallats (29)". - "Rey de
Polònia. O; Polòs grans, pus estan be armats, E sou en-
perts en lo fet de la guerra, E molt robusts e pus forts
que lo ferre, Sian tots presto e ben aparellats. - Mestre
de Perusa. O, cavallers de l'orde de Perusa, Que
dos cents mil vos poden ~~acostar~~ ajustar Ab lo Black
ros, units, vos per anar Contra los Turchs e de la secta

9. Als noch bei Aufzählungen bei Neben

noble d'esse / de Milà, des-onor. Vos serà gran ab
 totes las comunas, E no-us penseu que yo n'heis negu-
 nas Del romanir, pus gent son de valor. Units-vos tots,
 e fets triera segura, E ab cavals / e fustes per la mar,
 Desempetrats e rian prest d'anar, E daraius Deu
 a tots bona ventura (36)". — "Venecians. O, de tresaur
 richa gent ab mesura, Venecians, per star en segur Tots
 vostres lochs del Golf, res no-us atur D'esser primers en la
 desconfitura. Molt vos hi va // per esser prop valins, A totes
 parts, a mig-jorn, tramontana, Ponent, lavant de la
 vil gent pagana; De cor jens alt qu'ls àngels xerubins,
 (38)". — "Florentins. O, subtils molt e stuts Florentins,
 geni en partits son gent aventuroso, Pus vos mostrau
 avl aventuroso, Exits avant e buytan los florins.
Genoveses. O, qui prenets de tot l'erba pastura E sub-
 venits als cruels fills als cruels fills d'Agar, Ara's lo
 temps / que'u podreu smenar, E gitaren en Perra de
 premenura". — "Cathalans (38)". — "Cathalans "Cathar-
 lans. O, Cathalans, de Deu per amor pura e Oy e van-
 cohor / e mala voluntat Foragitats, / e amau caritat
 Car fills sou seus, adaptius per natura. Confessen
 tots / ab gran contrició, Amats allà ab bona con-
 fiança, Que'l Pare Sant vos dona perdonança Ab plen-
 tur, disminució". — "O, germanes cars ab gran deu-
 voció, Prenets la Creu de la Sancta Creuada, Que'l
 Pare vos ha ja atorgada E guaranyrets / tan singular per-
 do'. Batallant fort contra aquella canalla, Virdicarets //
 de la sanesh dels Troyans. E confiant de Deu ab
 los seus sanets Molt pus leuger los sotmetrets que
 palla (40)". — "Tornada. Mare de Deu, qui portas la
 gran palla De clara llum, tots clins, ab junctes mans,

Pare Sant
 Pare

Vos suplicam que los fets navegans Vullan ~~guia~~
guiar, i car vos sou la muralla". - És tan notable,
per nosaltres, aquest poema malaventuradament anò-
nim, que millor que observacions crítiques, ens ha
semblat preferible donar una còpia gairebé integral.
Aquest abundosos fragments no son de doctre per que
el text Baselga esmentat, que intenta reproduir un text
diplomàtic, hi figuren tantes males lectures que ~~no~~
~~no~~ son en el manuscrit, prou correcte. La catala-
nitar d'aquest important ^{Poema} ~~poeta~~ no resta sol demostrada per
d'alguna dels tres manuscrits que ens l'han tramesa, sinó
també per altres consideracions: a, per l'elogi que fa d'Alfonso
el Magnànim; b per acabar tractant dels catalans, germans
car i c, per la manera despectiva ^{que tenia} dels florentins i dels geno-
vesos, com en 1453 encara sentis com presents les llibres
seculars de Catalunya, amb aquelles ^{dues} repúbliques.

II. Flors d'eximplis dels antichs, Consells
parlant en persona d'un pare al fill. Endreça.
Noble senyor e dels pus magnífichs

O³ 127, P 182, L 15. - En tots tres textos entre les Flors
i els Consells, hi va l'Endreça, amb el primer vers de tema,
~~formant~~ ~~seguint~~ una colla de 8 versos. On comença la obra és en el vers
següent als Consells. ~~La següent~~ Pus qu'en lo non se fan novells versos.

L'epígraf Flors d'eximplis dels antichs és emparentat i ~~pari~~
^{despen} es de la dedicatòria al cap de l'Imatge de Noada, "Plena de flors
d'eximplis dels antichs". - Així ho va entendre en la seva perfecta
^{però incompleta} edició datada de 1899, que prou esmentarem. El text de tots tres

Noble senyor e dels pus magnífichs
Cap de virtut, Ulnatge de Moncada,
Present us fas d'una copa daurada.
Plena de flor d'espínolis dels antichs,
Si be so cert que no us fan gran feitura,
Car homrat sou de virtutis e dretura;
Mas v'eu [vegen] Deu, qui's [qui es] de be compliment,
Manà 'ls antichs fer-li d'aquest present,

1ª Consells parlant en persona al bon pare al fill. (Posarem la primera quarteta). Pus qu'en lo mon se fan novells barats, Consellote, fill, que tingues bona regla, Per que segueix pugues viure al segle Segon lo temps no disposant bondats, »
→ Ignorem si aquesta obra està realment plena de flor d'eximplis. Nosaltres no podem pendre ^{sinó} nota de les rares citacions que ^{fa} l'autor. Les anotacions en l'ordre que apareixen en text, tant si ^{són} antics com medievals: « D'humilitat no te'n pot hom rependre Si tu volràs la part extrema pendre. ; Mira Moisés, per que se vergonyà Entre los sants, / com és molt gloriós! (cobla 4^a) » - « Si es Mayalt; e si el traydor t'ha be No t'hi don res, Car fill és de la forca. Mira que diu lo bon Rey de Mallorca, Que ^{que} en l'hom tot be rate' » (cobla 5^a). - « ~~Exposat~~ ^{Exposat} lo rey Salsabat Car, en tal punt sa sang s'ha encesa En parlar fals, no diu sinó malera. E per ço diu Daviu en un salm seu, Que el maldichent no ven-

"dara davant Deu" (còlla 6^a). — "Assemblant es a l'hom
 que s'embriga: co's regonex, de vergonya i amaga. E per a-
 so' lo rey Salomó diu, Que 'lo foll hom fellonia l'au-
 cia" (còlla 7^a). — "Sèneca diu que no ven tant que l'uba
 Tant al senyor com guardar la fe' sua" (còlla 25^a). — "Los
 princeps son acompanyats al foc. E avia uollet lo Felosof
 sciure: Si t' l'umges molt no podràs sens ells viure, Si 'ls es-
 tàs prop cremar t'han poch a poch" (còlla 27^a). — 95. Perquè
 mira com anomena: "Els fants del mon veig be tot hom
 encà; Mas als de Deu grosser e mal aprà" (còlla 35^a).
 — Aquestes set citacions son les úniques que consten en
 aquest poema d'ignorat autor; però de segur que hi han
 moltes dites i comparacions que podrien referir-se a dits
 de diversos autors que no va pendre, la pena de verificar.
 Abans de provar de ^{trobar} ~~retratar~~ les dues citacions ^{medievals} a copiar en
 la primera part de la penúltima còlla, que ens sembla
 interessant i en acabat, la tornada: "Tot crestià, moro
 o jueu Creuà un Deu, i otorgant causa prima;
 Per que t' dich, fill, prangués per final rima; Creuà, ser-
 vir, e adorar un Deu". — Tornada. A tu Senyor, qui est
 vida de vida, ~~glum~~ dels errants e dels pechs pre e bri-
 da, Un, infinit, qui no mudes acort; Prech-te humil-
 ment que 'm portes a bon port". — Si en aquest text
 no hi han sinó 43 còlles, en O² 127 l'amic R. Fontcuberta
 Delbos en troba 46; Aquest text és ara in-
 consultable. Es tractaria d'un text més complet que no pas
 el del nostre P? O si hauria descomptat ^{d'una còlla} ~~el nostre amic~~?
 per que és el cert que ~~compta~~ ^{compta} apart l'endrega. La diferència
 d'una no té gaire importància.

Ara em convindrà provar de verificar les dues citacions
diarals que fa aquest interessant poema, això és: el rei de Mallorca
i En Pere March. Respecte el bon rei de Mallorca que, com hem vist,
parlant de Llealtat diu ^{en l'hon tot beret} ~~en l'hon tot beret~~ deu ésser el mateix que esmenta
En Cerverí ^{de Sirme} ~~de Sirme~~ l'infant Jaume, diu d'all: "Car l'infant Jaume diu,
Quia es loyal e fis, Dreturer ^{ab} de bon sen, Que sosté pobra gen, Que
mays amat seria Cant tants que no folia." En Cerverí fa la citació
va escriure La Pauca de Prinsipal peli de 1243 (307). Aquest infant, consi-
derat rei de Mallorca pel seu pare el rei Jaume el Conqueridor, gairebé
va constituir el regne en 1253, germà del rei d'Aragó que més tard
va ésser anomenat el gran. El fet que se en trobin dues vegades
com a poeta, per En Cerverí i les Flores d'eximilis, indica per què
el primer dedica una Alba al rei de Mallorca fent constar
que és entès en rimms. — Anem ara a provar la citació d'En Pere
March. Aquesta es troba en l'obra ^{coneguda} ~~que comença~~ amb el vers
"C'est fals de mon no l'presl un puge" ^{al començ} ~~en la cobla 8ª~~ es tro-
ben els dos versos en qüestió: "Als foyts del mon vey be tot-
hom encis, Mas als de Dieu grociers (e s'ignoran" (308). És
evident que l' desconegut poeta havia tingut un manuscrit
a mà, avui perdut, que en lloc d'ignoran portava la llegenda
aptes.

[I]. Sobre la Passió de nostre Redemptor, Obra molt devota: ~~petit~~ ~~par~~ ~~(en blanc i negre)~~.

A, Senyor meu! com és gran pietat

N.º 3. — Vuit còbles, creuades de 8 versos, dues endreces de 4 versos, la primera a Nostra Dona, la segona a Sant Johan, —
Publicada per F. Vall i Taberner, En El cançoner del XV en de l'Ateneu Barcelonès [19..] (pp. 9-11. — Copiarom, com a mostra d'aquesta obra punyent la primera còble, la cinquena i la vuitena, a ralla seguida: "A, Senyor meu! com és gran pietat. Qui vol mirar vostra bella figura: Un petit loch no y ha sensa lesura, Del cab al pens tot sou pacionat. Per los flagells y cruels batiments, Nafres al pens e lança molt terrible que travessa (lo vostre cor sensible, Colps e bufets e e altres grans turments)). — — — — "E con aquí per gran pega plorat alci' los ulls e viu lo improperis. Dels insults, escorns e vituperis, Columna, creu mon for sacrificat, crucificat; Vays enapreís asots, vinagre, fel, Lansa e claus, l'esponga e la canya, Dion sostan qués cruel mort e estranya, E aquel drap que us posaren per vel" — — — — "Veniu, veniu, ab cor humil liat, Veniu, veniu, per gonyar indulgències. Qui no poden complir las penitències. En aquest mon, per gran fragilitat; Com lo Senyor es prest per perdonar als penidents qui de tot mal s'abstinen. E dels dels peccats que an fets se refranen, De lue poder se volen emmenar". — "Endreça a Nostra Dona. Vullau per nos, humil verga, ~~haja~~ pregar lo vostre Fill i qui per nos volch morir a cruel mort e pena soferir, Nostres pecats nos vulla perdonar". — "Endreça a Sant Johan. Voi, Sant Johan, i qui veig aquí star, Prech, enapreís, i que us remembre de nos. E suplicam davant Per gloriós Per sa merce i nos vulla perdonar".

IV. Altra feta per la Creu [+].

Ador-te Creu veríssima e sancta

N. L. - Cinc cobles creuades de 8 versos, eiles endreces de 4 versos. Totes les cobles senaces comencen per mig vers Ador-te Creu. En l'endresa a Nostra Dona els dos versos senaces comencen Mils de millor! i en la segona Pura sens crim. Tota publicada per F. Valls i Taberner, El cançoner de l'Ateneu, (1918) p. 11-12. Reproduïrem els quatre primers versos de la primera, la darrera i les endreces: "Ador-te Creu veríssima e sancta. En la qual Deu prengué tan cruel mort. Ador-te Creu, de la qual fan conort Los peccadors qui l'infern los espanta". - "Ador-te Creu e totes les cinc plagues Del cors sagrat, ver Deu omnipotent. Ador-te Creu, pus que tan greu torment, A demostrat Jhesús que no ns amagues. Ador-te Creu, e tot aquell misteri Lo qual ab tu se feu ab crueltes. Ador-te Creu e/ pus que nostre peccat Deu preia la mort, per rembre son imperi". - "Endresa a Nostra Dona. Mils de millor! pus ab gran vituperi Lo teu car Fill en la creu fench posat, Mils de millor! denegam del peccat Pel qual me pot esser fet impropori". - "Endresa. Pura sens crim! als qui fan adulteri L'amor de Deu los tingue recablat; Pura sens crim! los qui has advocat Guarde'ls d'infern, non ha gran cativeri".

V. Seguere'se la contemplació de la umil verga Maria,

Estant prostat així com adorava

N 51. - Cinc cobles creuaders de 8 versos i tornada de li. - Obra publicada per En F. Gallis i Taberner, El cançoner de l'Arxiu, p. 13-14. - Tant solament la cinquena (darrera) cobla i la tornada, com exemple d'aquest text notable, parla la Mare de Deu: « O cors sagrat, creador natural, E qui us a p' cruelment arotar? Fins als cabells tot o veig foradat: Sert, bé puch dir / que tinc molt' amargura. Plenen ~~me~~ en mi, / pus tinc molta tristura, Totes les gentes qui volen abitar E' paradís, hon serà 'l menstar tots temps sens fi, Con Reyna d'altura". - Tornada. Milt de mi. Vos, Verge neta e pura! Molt vos suplich me vulla vullau emparar Mon esperit com se'n volrà pasar En l'altre mon, hon a molta fulgura".

VI. [Sobre la Creuada contra el Gran Turca]

Armem-nos, vers crestians

N 204. - Una cobleta de ^{cinc} 5 versos, tres de 9, tornada ^{al Bon Jesús} de 8. - Endroça "Al Sant Pare i prínceps grans"; la donarem sençura per a ésser inèdita; traua del fol. 211 del cançoner de l'Arxiu (IV): "Armem-nos, vers crestians, Rescavem lo reletat que, ple de gran crueltat, Mataran los cars germans, Fels crestians". - "Pus avem fulgent sençura Per l'imperi de la Creu, Cascús voler moure's deu, Arborar santa bandera, No nos ~~es~~ espant si be son tanta:

Anem prest contra 'l malvat Qui, ple de gran crueltat, Acaben los cars germans, Fels cristians."

"Com gràcia Deu nos ha feta, Creant nos en un tal temps, Qui premi loar ensemps. Per tal, deu fer-la perfeta. Cobrem, donchs, los temples sants, Vil·linguts per l'obstinat, Qui, ple de gran crueltat, Mataren los cars germans, Fels cristians."

"Ata- cant la sechta mala, Sent de qual se vulla for, Si volen guanyar honor Ejusten-se la Creuada, ~~se~~ No ns escap tan noble l'ans; Sie Turch desbaratat Qui, ple de gran crueltat, Mataren los cars germans, Fels cristians". - [al marge]. Tornado. Bon Jhesu,

ab juntes mans Os suplich, apresonat Sia quell que ab crueltat, Mataren los cars germans Fels cristians". - [al marge]. Endrega. Pare Sant e prin- cepi grans Qui regin la cristiandat, Pus avem ne- cessitat, Don socors als cars germans Fels cris- tians!". - Hem posat, naturalment, les repeses de cursiva -

VII. [oració notable En sense titol].

Kar no és tu a donar benefici

A qui 'l mereix, sia pobre o rich

N 207 (fol. 215^v). ^{capitula} ~~12~~ Dotze cobles crenades de 8 versos i tornada de 4. - Creiem que és aquesta, malgrat les repeticions, una de les obres religioses més precieuses que hem llegit. Per trau- tar-se d'una obra totalment inédita en triarem una selec- cio de les cobles més expressives, que son la primera, la segona, la sisena, la dotzena o derrera i la tornada. "Kar no és tu a donar benefici A qui 'l mereix, sia pobre e rich, Kar no és tu a qui es ton amich, E may no

far a ~~sa~~ a null hom perjudici. Kar no és tu, a qui
 feblement t'invoca? Que no és fort ab gemechs del
 moribund? Kar no és tu, qui t'arma de cor fi,
 Segur està, com fort castell sus rocha. — «Luny és de
 tu, e's destrucció e's derrocha, Qui no's sotmet d'a
 questa desgrat. Luny és de tu totalment apartat, Com
 peccador qui'n la noblesa tocha. Luny és de tu qui
 ta ley s'anda jura, E destina lo seu par cresta,
 Luny és de tu qui ha forma desfa, E no ha por
 de ton juy ni cura». — ... — «Prech-te, mon Deu, que
 s'ab cella qui flameja Ta caritat, / per tot temps sie
 flux. En ton servir Prech-te, mon Deu, que s'heu no
 meta flux En ton servir, / perquè en ton juy me ve-
 ya. Prech-te, mon Deu, que no'm leys per tal fal-
 ta, Que d'enamichs soy a procés de mort, Prech-
 te, mon Deu, me guarde de mala sort, De res,
 sens tu, mon esperit no s'alta». — ... — «Xan-
 ton per tu, Payre Sant e's armita, Apostol, ^{sanct}
 sant maitre e confessor, Xanton per tu innocent e
 doctor, Verges prudents que vici's fragita. Xanton
 per tu tot animal campestre, Del terra, mar
 he qu'viu d'esperit. Xanton per tu tot quant has
 produït, vist e no vist, celestial, terrestre». —
 «Tornada. Cors magnífich, Se'mon parlar
 silvestre E ordonat, no se si aple sentit, Perdo-
 nan-me si en res he fallit, Kar jo no so per
 tal afer molt destre». Tota l'obra, així com la tor-
 nada humil, ens sembla, segons el nostre parer, ~~excel·lent~~
 excel·lent.

VIII Obra piadosa dedicada a un baró.

Per lo gran pei de la manca bastida

N 208 (fol. 215va). — Vuit cobles ^{creuades} de 8 versos, 4 tornada ~~da~~ i endreça de 4. — Creient-la inedita, malgrat la seva llengua fortament al·lomosinada, en publicarem a ralla segurada, les cobles primera, segona, vuitena (darrera), la tornada i endreça d'aquesta obra important. : « Per lo gran pei de la manca bastida Que, sus mon cap si'm daren en peccats, Suy ten destrets, opremuts, carregats, Ans que sortis en esta present vida ^{3a}. Que los ulls flachs no puch lavar de terra, ~~Luna e lo solall~~. Mirar lo cel, Luna e lo solall; Mas cauré ins, rodant com flach candell, De torn en torn per la munda-
nal ~~roda~~ serra". — « Com poté, donchs, baró ~~mot~~ mot redemptables, Pregat per vos lo Senyor qui'ay o-
fis? Tant, ~~que l'infam~~ qu'en l'infam tenin me de-
gra priés, Per mos defaults e 3 obres detestables. Pero conech que força és de far Per satisfer al vostre desir car, Al qui servir, de tot mon cor volria". — — « Verge humil, dels per-
cants advocada, Vostre fill car no vol negu **Aoyr**, Sitot primer de vos se far grasia Que, per la mort / for la ins tribulada. Donques, a vos / com-
trit devem atendre, A vos clamar, ab los ulls ben humils, Plor e sanglots, e 3 ab devot estils, Pregat tots-jorns que nos vullats defendre". — « Tor-
nada. Goigs del meu cor, qui per vos volgués pendre, mort e treballs ab turment sobre vills, Defenen-me de diable subtils, Que, a la fi, a ell no ajam ren-

gador del ~~Cançoner~~ Cançoner de Saragossa, que va retallar tots els caps de vers
i nous) va imaginar una combinació mètrica: ^{el rim de} la primera cobla aca-
ven en na, els de la segona en pa, els de la Tercera en da i així
successivament, en ra, en ta, en ma, en va, en gua (ga); amb
la particularitat que gairebé totes les paraules finals són planes no ha-
vent-mei cap d'aguda, de tal manera que en el manuscrit aque-
tes darreres apareixen síl·labes (que mai reben accent final) esment-
des apareixen centrades, amb ratlles que porten a cada un dels vuit vers-
os. Per a que pugui examinar-se el lligament, ~~apareixen~~ donarem,
seguint l'edició Basilea, la primera cobla, la darrera i la torna-
da, posant un guió: "Mare de Deu, en los cels subira-na, De
salut port | e de gràcia plen-na, Neta de crims, de virtuts font
e me-na; Qui son aquells de la pensa ten va-na ³, Que
vullen dir | que falliment decli-na, Ne ³ adguen n'en la
vostra persona? Santa sustots, d'onor cap e coròia; Res no
degut | de vos-qui-nu himmagina-³ ?" - "Mos bels se-
nyors, si mon dictat s'ama-gua Na tant ne quant, res que
mal apare-gua, Vullex menar vostra bondat e cre-³gua Que
poch saber qu'en mon sentiment va-gua; Es de fallir can-
sa, tot hom m'o di-gua, Suplicant me, col·legiar se mo-
gua Vostra mercè, mi qui tant col·lo-gua, Promtent
fer ex que tals fet m'obli-gua". - "Regna del cel, si x
fill vostre sabri-gua De vostre carn i per qu'algu m'en-
tarro-gua D'original peccat, quant que no il mo-
gua, Haver Treball qui de fals fet liti-gua".

XI. La baula.

Finnat solam

Presentat

Arbre excel·lent, en bon signe plantat,

Venir trenta a enjors

unisonants

P 183 (p. 315 ² 319). - Dos cobles de 12 versos amb dos ~~versos~~ ^{versos}

i tot; ~~tots~~ ^{tots} tornada de 8 versos i endreça de 8; Totes les planes així
maleix com les curtes són de maridar compàs. - Obra publicada
per la Basilea, en la seva edició del Cançoner de Saragossa, El rali-

XI. A la Verga Maria,

Molt humil marca de Pen

P 189 (p. 332). - Una cobleta de quatre versos, cinc de 8 i una altra de 4. Son uns goigs, amb la represa: "Vos peris, restant donzella, a Jesús, redemptor meu". Reproduïrem dues còpies a tal demostració, que seran la primera i la segona de 8 versos: "Consabés tot nostre bé. Sens mancha de pecat, E paré el vostra merç Restant en virginitat. Per que dignament - Dir, que sola sou aquella Que parís, ~~per~~ restant donzella, a Jesús, nostre redemptor". "Vos gustas la dolça mel De l'alta Virginitat, Quant portas la pa del cel. Nou mesor dins vos tinguat. E adoras com a Deu En la santa nit aquella, Quant peris, restant donzella a Jesús, redemptor meu".

XII, De santa Magdallena.

De Jesús son tant amada

P 190 (p. 333-37). Una cobleta de 4 versos, disset còbles de 8
versos i Fi de 4. - Reproduïrem la cobleta i l'arribada a Marsella:
"De Jesús son tant amada, pagdalena reverent, Que per esser tant
loada Meressen degudament". - ... "Arribada en Marsella, Vos
prehicàs la santa ley Convertint, per meravella, La reyna
e lo rey. De la fe immaculada Los donàs tal sentiment,
Que manaren far onrada E guardada permanent." El vers text fa
~~L'historia e miracles de la santa : arrepentiment,~~^{renouement}
~~assistencia a la mort, intervencions miraculosas,~~^{a Jesus}
~~mort i pujament al cel.~~^{a Jesus} - Aquest text
fa la historia e miracles de la Santa : arrepentiment, renouement dels peccats
a Jesus, assistencia a la mort, intervencions miraculosas a Marsella, mort : puja-
ment al cel.

XIII. [Lloanera de Nostra Dona ab Resposta].

Preniu, donzella sagrada,

J 189. - Una cobla de 3 versos i tres de R. 7. - Per creurem-
 dita aquesta curta cançó la reproduïm sencera, *Prosa del Cançoner*
 de París (J2): "Preniu, donzella sagrada, Del poch do la
 voluntat, Per vostra gran Pïetat". - "En lo temps de tan gran
 fet, Haven parit Infant bell, Ome hi deu molt per-
 brigada, En tanta necessitat; Miran nostra caritat", -
 "Segons nostra gran pobresa, Vos donam lo que po-
 dem, Ab amor e gentilesa, A vos, verge, socorreu,
 Siem nos, donchs, advocada, Temple de gran onestat,
 Per vostra gran Pïetat". - "Resposta de Nostra Dona.
 Lo bon do e lo voler Jo accepte, filles mies, Oferint-
 vos de valer, Totes hores, jorns e dies. Pus que m'a-
 ven invocada, Ab amor y gran bondat, Jo us o-
 fir ver i amistat".

XIV. [Un enamorat].

No's los hurnia, qui bastàs a compendre
^{seuades}

N 31. - Cinc còbles ~~cançons~~ ^{seuades} de vuit versos i tornada de

ly. - Publicada per F. Valls Taberner, El Cançoner de l'Armen, p. 95-6. -
 Copiarem la segona cobla, un fragment de la terça i la cinquena que
 ens aparenten esser les més notables. : "Deu fent a vos volc-s'i adala-
 trar, E feu a vos sense competidora, Qu'en aquell temps Galia-

Ara la mora, Ne Blampaffor, ne la linda +
 Ne Isolda, (ne la regna Alena, Ne quante de levant en
 ponent, Vos valem més /, no'n sian diferent Encara més (y més
 que Pulicena)). - "Com en lo cant engana la serena Les
 navegants volent-la escoltar, Així enganau ab lo vostre
 mirar Tots los presents, si no'us giren la sopena". - "Per
 vos se fan, discreta, reverend, Cobles, cançons, torneigs,
 juntes e gales; Les més galants i veig jus les vostres ales
 Dient Venís may fo tant excellent...". - El senyal de la
 Monte, ~~mon be~~ tornada i demés fa així: "Mon be, mon be,
 mon cor a vos adora, E los restants, tots diuen una
 veu: Coronem-la / que coronar se deu; De tal honor
 ella's mercedora". - Les comparacions de la bellesa
 amb la dames antigues i medievals, que la seva estima-
 da canta millor que la serena, les cobles i cançons que
 li endrecen, els torneigs i festes que ella presencia, son preci-
 sions que no es solen trobar gaire entre les nombroses o-
 bres enamorades, malgrat que ^{no} siguin d'autor conegut.

XV. [Súplices d'un enamorat].

O, be puch dir que mala sort

N 22 (fol. 68). - Larga codolada de tres de llarg
 per un de curt, de 36 combinacions de quatre, en con-
 junt de 144 versos. Però la Fi consisteix en una ver-
 table quarteta (versos 141-44). Donarem ~~el~~ primers i els
 darrers versos:

O, be puch dir que mala sort
 No'm consent hui punt de conort
 Quant al voler volen fer tort,
 Qui tant von ama (1-4)

De que'us soplích vullau crystar
 Per lo perill del detarder,
 Tant que amor no'us puga dar
 Repressió (137-140)

Si de la dolor d'abstència
 Fentissen lo que yo sent,
 De la mort fins al turment
 Farieu molta diferència (141-144).

XVI. Li estiu de l'amant.

Force'm destreny, molt discreta senyora,

N 33 (fol. 72). - Una cobla de 8 versos. Resposta la senyora. - Replica l'amant; cada cobla de 8 versos.

Publicades tots tres cobles per En F. Valls T., El cançonier de l'Alenar, p. 101-102. En el manuscrit apareixen ratllades aquestes cobles, può obstant poden llegir-se prou bé.

"Force'm destreny, molt discreta senyora, De publicar vostra desconexença, Pus desitjau a mi fer tal ofensa Qui per vos som ~~per~~ posat en gran penyora". Posarem solament moltes cobles: "Respon la senyora. Certes no'm pens esser vostra dentora Perquè'm pagau reptar de conexença Mas jur-vos Deu / jamay tinguí crehença Qui en res del mon vos fos ofenedora". - "Replica l'amant. Senyora La causa de mon doble: És perquè'm trobat veig ~~ba~~ l'enyat de l'amor vostre, E cascun jorn i vos tra merce'm demostra Que b' voler gran me vol la vostra sobre". - En N 196 ~~se~~ troba aquesta obra ~~concreta~~ ^{me vol la vostra} ~~den~~ ^{de} cobles i ~~torde~~ ^(incompleta). Vegen el nostre catàleg del manuscrit de l'Alenar, p. 50 i C. Pagès, per l'edició: La poètica trobador en Catalonha, 1836, pp. 215-8. (H. 208) ^{adivinalura}

XVII. Cobla triamesa an en Rafel.

Servim Rafel, ^{nom} lo d'aquella dama

N 35 (fol. 74). - Una cobla per un que anomena germà Rafel, i una altra de Resposta, totes dues consten de 8 versos com la ~~segua~~ ^{segona} ~~acci~~ ^{acció} ~~dalt~~. Un inominat pregunta ~~per~~ ^{per} ~~al~~ ^{al} seu germà Rafel que li endarini un nom d'una dama; que En Rafel li trae: Kata. - El mateix ~~opositiu~~ ^{opositiu} ~~dues~~ ^{dues} ~~cobles~~ ^{cobles} ~~handeca~~ ^{handeca} ~~sillabes~~ ^{sillabes}, com la ~~una~~ ^{una} ~~venen~~ ^{venen} en ritme de vuit sillabes, varen esser publicades per En F. Valls Taberner El cançonier de l'Alenar, pp. 104-108. - Posarem aquestes ~~dues~~ ^{dues} ~~cobles~~ ^{cobles} ~~seu~~ ^{seu} ~~germà~~ ^{germà} ~~Rafel~~ ^{Rafel} ~~que~~ ^{que} ~~li~~ ^{li} ~~trae~~ ^{trae} ~~el~~ ^{el} ~~cançonier~~ ^{cançonier} ~~de~~ ^{de} ~~l'Alenar~~ ^{l'Alenar}, pp. 104-108. - Posarem aquestes ~~dues~~ ^{dues} ~~cobles~~ ^{cobles} ~~seu~~ ^{seu} ~~germà~~ ^{germà} ~~Rafel~~ ^{Rafel} ~~que~~ ^{que} ~~li~~ ^{li} ~~trae~~ ^{trae} ~~el~~ ^{el} ~~cançonier~~ ^{cançonier} ~~de~~ ^{de} ~~l'Alenar~~ ^{l'Alenar}, pp. 104-108.

+ nota l'epígraf primer, clamer d'un enarist a 9a enaristada

Ha en octosíl·labs a ratlla seguida: "Altra demanda
 dit Rafael. Jo de vos saber volria D'aquest fet la veritat, So és: com no-
 menaria aquell senyor. que s'ajymia. Dieu li té feultat: Divisint
 per tal manera. Clarament vos me mostren: Si és Aquell qui s'es-
 pera qui per tots morien creu. Si no és aquest, pensaria qui és
 aquell qui fou ligat En nom de tres aquells dia Promatent que la
 tendria Per muller ab ballat; Ho és aquell que frach era E
 tira es sirvent seu Per rahó tant verdadera Que bon grat aver li'n
 deu. Tornada. Pus so cert que vos sabeu Lo qu'a temps saber vol-
 guera, ~~E que clar me demostren~~ Suplich-vos que m'arissen E
 que clar me demostren Lo dit nom ab cara vera". — Res-
posta feta per lo dit Rafael. Jo no pens qu'en res no sia Mon re-
 post a vos donat Se clarament no sabia Agnes d'arar tengut
 via, Lo que no crech, mon dictat: Altrament jo us responguera
 Segons lo poch saber meu, Car ma col·la es tan cetera Com
 la vostra, si m'ajyt Dieu. — Ignorar me par folia Haver ta-
 fidelitat, Car après dret se diria Caler al qui'n justuria
 Quatre en liti en veritat Del cap e fi tota ~~lletra~~ lletra E tot
 drap caver se ven: Açò es cosa molt leugera, Bon amich,
 si'n entenen. Tornada. Segons lo que dit m'aven Un
 tal com vos molt falguera, Flacament ~~tot~~ disparen,
 que m sembla l'art ignoren Lo que d'abans no cre-
 guera". — Replicació feta al dit Rafael. Ciente deven enten-
 dia Lo respost primer mostrat Per vos a mi aquell dia Que
 set de noembra l'ia E dimarts anomenat; Que apí no us
 responguera Mudant a mor rims la ven, Si sabeu qu'altra
 no'm fera So qu'en dos resposts diu. — Mar pus que jo
 clar sabla Que l'aviella devinat, Respondre y mai no calia,
 que superflu hi seria Fer hi altre replicat; ~~Que~~ si be cana
 dignera Lo cab e fi del nom meu, Donchs altra demanda
 era Lo qu'en mes cobles veu. Tornada. Jermà Rafael, Res-
 ponem a ma requesta darrera: D'ara l'ant no us enramen,
 Que de l'art vos no'n saben Millor que jo la carrera". —

"Resposta feta per lo dit Rafel. Qualsevol home faria lo dit maraveilat, Pus tant fortament desvia, De raó l'ungat la via. E seguint la voluntat, De replicar no calguera En lo que rabut aren. E si el mon devinat era Lo replicar serar deu. - Vos mostreu que 'b longaria Voleu tenir amis-tat; Segons creu la pensa mia, Pus no ha necessitat. Si voleu tornar ~~en~~ arrera, Vostres faltes trobaran E per obra ver-tadera Vos mateix vos jutjaren. Tornada, Jo us dich que ma norma fera. D'aquest art que vos perden, No'm sembla prou vertadera; Torn abas lo parer meu". - "Replicario feta al dit Rafel, Si vostre cap percebia Lo que narra mon dic-tat. Vostre ma no escriuria. Que la voluntat seguia Lo que jo us he demanat; Ni per replicat tinguera So que vos te-nir voleu, Ans que ma cobla 'ntenguera. Que replicar es-quiven",

XVIII. Cobla adivinativa.

Quatre vocals e tres lletres ensemps

N 37 (fol. 72v). - Una cobla de 8 versos i tornada de 4, forma un tot amb una obra coneguda d'en Francesc Ferrer, el primer vers de la qual, Enamurats, dolan vos de ma vida que es troba, sense N en J 120, O 2104, P 139, i descrita, en aquest mateix capítol en l'aportat IV d'en Francesc Ferrer. - Malgrat la promesa "huy pagó bell jo lo y presentare", oferiments que repeteix en la tornada: "De fi en fi jo dic aví, senyors: Que al qui dirà mils e pus abtament, Aví mateix anenoradament, Que tal haura un pagó del millor". Malgrat la promesa repetida no consta en cap manuscrit que cap poeta hagi respost a la endevinalla. A l'últim diu Fidela obra, - Va esser publicat per F. Valls Taberner, ~~poter~~ El cançoner de l'Ateneu, p. 109.

XIX. Cobla adivinativa.

Un fermall se' ab nou perles nou belles

N 38^(M. 78) - Una cobla encadenada de 8 versos i tornada de 4. Publicada per En F. Valls Taberner, El cançonier de l'Ateneu, p. 110. - Malgrat la publicació ^{truncada} reproduïm aquesta curiosa endevinalla: "Un fermall se' ab nou perles molt belles, Tres, quatre, dos / apí stan subtilment. Ab les de munt, si stan sobre d'e lles, Goig e tristor hauren en un moment; Ab les del mig / a quatre pens avant. És-se salvat / lo qui elles nomenen; E se compenen". - Tornada. Molt magnífica, per les virtuts opres Mor sentiments d'aquest cos tan galant, Dir-lo m' voldreu, car de vos ells speren. Socors haver, / no m' siac ignorant". E veu que pel senyal de la tornada sembla que es proposa la solució de l'endevinalla a un personatge important.

XX. Cobla adivinativa.

Vida e mort, me donen ^{molt} sovint

N 40 (fol. 48v). - Una cobla mig creuada i mig encadenada de 8 versos i tornada de 4. - Publicada per En F. Valls Taberner, El cançonier de l'Ateneu, p. 111. - La republicarem per la seva curietat així com per la dedicatòria: "Vida e mort me donen molt sovint. Sis cavallers / de molt antic li natge, E lo primer és d'un strany lenguatge. Qu'en temps passat solia anar valent. Los d'inch restants / entre nos son criats. E la hu d'ells val poch ieris companyó, Los quatre i pres / fan nom tots ajustats. Que si se legun morirà sens rahó". - Tornada. Canonge mich, be son molts anys passats. Que tal contrast / dins mi fa se mayssá. No por tot temps mas a punts avriapats; Si endevinau vindren un bell cordó". - Son interessants les tornades adreçades a un canonge i a un magnífic senyor. - No estem gaire que aquesta en

deronelles, no poguessin atribuir-se a Joan de Nardany (o a algun fill d'En Joan Berenguer) a algú de la seva colla, com mossèn Miralles o Antoni; però el fet segur és que aquestes tres apareixen anònimes.

XXI. Latorari,

Mossèn Johan, pus sou denaturat

N 42 (fol. 79). És una recepta bruta de tres còpies de 8 versos i tornada de 4. - En F. Valls, El cançonier de l'Arxiu, p. 112 va acordar no publicar-la per barroera i fastigosa; nosaltres tampoc i solament operarem els dos primers versos: "Mossèn Johan, pus sou denaturat E'm de manan que us donàs refrigeri...". Aci acaba la part d'aquest cançonier publicada i pel que fa a obrir anònimes.

XXII. Scorreguda,

Una senyora que aci ha

N 51 (fol. 81). - Una represa de dos versos, dues còpies de 4 T, i altra volta la represa: "Una senyora...". - La copiarem sencera, per error ^{inèdita} tan curta: "Una senyora que aci ha, Jo l'auré o'm costarà". - "Una senyora del cor gentil, Una senyora del cor gentil Sens pietat moria me fa; Jo l'auré ho'm costarà". - "Una senyora galant, Una senyora galant, Sens pietat penar me fa; Jo l'auré ho'm costarà". Fi.

XXIII. Un amant,

Galana sou tant

N 52 (fol. 81 v). - Un aparellat i dues còpies de 1/2 versos. La donarem sencera, per creure a la inèdita: "Galana sou tant

+ planer de repetició,

XXX. Canço.

Ma voluntat [h] e donada

N 68 (fol. 92). Una cobleta de 4 versos, 8 i fi. - Donarem sençera aquesta curta composició: "Ma voluntat e donada En part que la mareja, Pus que visch en alegria, Pus tant be l'e a smercava", - "Aquell jorn en que nasque Procehi tota bellesa, Separada de villesa, Virtut gracia en ella. Las demés d'anomenada Tristes viuen nit e dia. Per que visch en allegria Pus tant be l'e esmercada". - "Es molt linda creatura, Ab molta discreció, Bast'a dar perfectió, acordant-ne per natura, Tant lo mon l'a amada, Gest de ventat l'aymia, Per que visch en alegria Pus tant l'e esmercada".

XXXI. Canço.

Pus que sou de mi amada,

N 69 (fol. 92vo). Una cobla de 4 i dos de 8. La diferencien sençera: "Pus que sou de mi amada, En la forma que saben, Senyora, no m'o direu Per que'm dau te vida ^{penada} ~~penada~~". - "No'm vullan axí matar A qui's vostre servidor, Car fa passa prou dolor, Pus que no'm volen amar. Recort a l'encontrada, Senyora, nasch donchs que'l mireu. Matar-me'n no m'o direu, Per que'm dau vida ^{penada} ~~penada~~". - "No'm record que may diria, Des l'iscens ^{que's} tristat, Des que viu lo vostre cor Al meu se n'apercebia ... ab la ullada ... Al del meu desliberem, Senyora, no m'o direu ... donau cantonada". - Els punts indiguen ^{un altre} ~~un altre~~ ^{taquats} ~~taquats~~.

XXXII. Esparga.

L' enamorad / qu' en temps antich amava

N 72 (fol. 96). Son 8 versos. - "L' enamorad qu' en temps antich amava E que secret / dins si, l'amor tenia Era millor car tengut per r'aymia, Que es la qu' en ben compliment demanava. Mas huy lo temps no es tal que comporta, Car public vol esser dona volguda; No a l'amor / en si dona tenguda, E prest hoye / lo molt ab ~~que~~ ^{la cinta} ~~quels~~ ^{que} departa". - Es tan perduda ^{la cinta} ~~que~~ ^{que} no sabem si hem interpretar gaire el sentit en veure la dificultat de la lectura.

XXXIII. Altra obra.

Dins un castell. hedificat en rocha

N 209 (fol. 215vo). Cinc cobles ^{creudes} ~~de~~ de 8 versos i tornada. Ofereixem totes les cobles possibles, per esser inèdites, com la major partida de les

obres anònimes que han retret de N. - "Dins un castell (hereditat en
no trobat / hon fideu amor abita, Hi, en guardar / la gran força i delita
Nos espèrits / e retrò que m'invrocha. For lo degut, que no'm puche rependre
Home vivent de com tam estranya. Per lo castell tanh a costum d'Espanyer,
Que vull morir ab les claus e may rendre". - "Vos feu monjar e mon
castell e força, Dona d'onor a qui hofer ma vida, Sens trepassar de vos
tres mans la vida, Se vint de cor he de voler sens força, Vostre bell cors /
plus ab'amistança [vers ratllat] Que no'is defall he com dirisaria
Francha de cors / e de cor, sens maestria, Vos puch nominar / plus
bell sens vos avança". - "Amor e for me pay, celebrer festa, Soleminizent
l'eur favor capida, Pur franchement la força m'an sentida, Gardar-la
vull feelment e honesta. Que hom del mon escalar ne com baxa, No pès que
may tora (torre), merlets, verdescha. He vull morir, enans que may pe-
rescha. Mon defallir, no feu per mi la cara". - Bèstem les cobles cuarta e cin-
quena. - "Tornada. Cors magnífels, partit de nobla pasta, Per publicà vos laar
publica tant bona. D'on vos superen que vostra merca m'cobro, Pur de virtut / e de
valor fort basta".

XXXIV... de Padralbes.

Com porien stimar

P118 (p. 148). - Una cobla de cinc versos, tres de 9 i tornada
de cinc; l'últim vers de cada ^{cobla} consisteix en un retrò o mig vers.
~~els contenen tots~~ Publicada aquesta dansa anònima per per En
Barela, El cancionero de Zaragoza. Com a mostra en copiarem
la primera cobleta, les cobles primera i terça i la tornada: "Com
porien stimar Vostre molta gentilesa Los meus hells
ab lo mirar, Si'ls fa tot enfalagar Gran bellesa". -
"Açò caus'afecçió, E la pença remorada. Açò caus
passió, Com stan de mi l'unyada No, lereis experimentar
coneixer semblant belesa. Be porien prou gerquar, En grà-
cia singular Son empesa". - "Donchs, mogue'us a pietat,
La raho tan coneguda; Donchs, mogue'us la voluntat, Ma
gran pena sostenguda. Vullau-me tant obligar, Que l'amor
que us tinc encesa Pur lo vostre meritar, Facen los fets meritar
e ben mesa". - "Tornada. Clara co'l sol, be's clar, Que son
en tots bens compresa, E no us puch, de tant loar Com no te lo men
pensar Raho entesa".

XXXV. Coble ab resposta.

Vostre dona's ablativa

P151 (p. 235). - Dues cobles de sis versos, la segona acent
resposta de la primera, Malgrat esser publicada en la plana esmen-
tada mai aumet per Basalga en 1896 i per tractar-se d'una ^{donat} tan curta
la republicarem: "Vostre dona's ablativa Qui us fa esser vocatiu
E es tant acusativa, Que vos me sereu datiu. Prestar-se-li lo ge-
nitiu, D'on serets nominatiu". - "Mi dona's indicativa
Qui'm fa esser ^{oblatiu} ~~oblatiu~~, E es-me imperativa, Que'm por-
ta la conjunctiu, E jure-vos, l'infinitiu, Que'm fa del
actiu passiu". - No hem trobat mai una broma ^{gramatical} ~~gramatical~~
tan p saturada d'humirisme i referint-se a un estil passional
dels interlocutors.

XXXVI... del Monestir.

Enamorats, plangen tots e ploran

P187 (~~187~~ p. 238). - Set cobles mig encadenades i mig srena-
des de 8 versos i tomada de 4. - Publicats per Basalga, en la
plana esmentada. Malgrat esser obra coneguda i publicada, do-
narem les cobles primera i segona que expressen la ^{2a} ~~1a~~ de-
gracia d'un enamorat. El ~~religios~~ ^{celebre} religiós del Canonge
de Saragossa, no va del nom de l'autor altra cosa que un qualifi-
catiu o cognom: "Enamorats, plangen tots e ploran, Ho-
men d'onc e donas semblantment, Vasaltres tots,
perçò que molt fiana En la virtut, de donas d'estament.
Lo cor es gran e la viltat major, No trob l'estil e pu-
de mi tot l'art, Que lo ben dir haja posat a part, Qui
de primer part de gran favor". - "Trobant-me jo
molt encès en amor, Infinit grat trobey d'una se-
nyora: Fuy satisfet de voler no menor Donant a
mi son bel cors en penhora. Per tot un mes tingui
porexio: Creent de pert e fiant de la fe, Me via la -

myat, sense saber perquè, En un moment / mudat /
nió" ----- Tornada. Bons cavallers, / jamei tornen arre-
ra Del què'm prenen, / pus vos forga lo grat. Si malament
se pert lo conquistat, / Perdent guanyan / d'onor qui us va
primera",

Ara venen les tres cobles separades de les quals havíem
intentat en començar aquesta secció d'obres anònimes,

XXXVII.

La mia amor, / pus no us puch dar entendre

J 123, K 172, N 122. - Una cobla de 8 versos i tornada de 4. -
Aquesta cobla es troba situada en J seguint a una obra de l'Urs de Rognosens
en K, seguint a Bartomeu Corella. La continuarem: "La mia amor,
pus no us puch dar entendre Lo be que us vullt ~~de~~ na dir - vos
mon voler, Ne us puch parlar - ne far algun plaher, La voluntat /
per si ver, de vetz pendre. Per que us tramet / cell qui am
vos ~~consella~~ tot. vos consella, Suplicant - vos, que y vullats dar cre-
hença, E dir - vos - ha go que'm ve de plahença, Pus no puch dir /
devant vos, ya donzella".

XXXVIII.

No stà bon seny a home qui molt fia

J 118, K 168, N 140. - Una cobla de 8 versos. - Aquesta cobla
es troba situada en J, seguint a Bartomeu Corella, K precedint a Masdovells.
(Joan Coronguer). - "No stà bon seny (a home qui molt fia De son ~~saber~~
saber, ~~Enseny~~ e té bon sentiment; Mas a m'aquell (que son parer
no sent, aquest aytal / es per aver l'aymia. Mas no aquell (que vist
vulla sia, Smerç o no vol / de donar antenent Que no's amant, / ~~que~~
vicha tan content, E difamant e difamant (fa go que no devota)".

XXXIX.

Pusque d'amar vos fets mexpanderia

J 122 (fol. 108), K 171 (H. 141), N 126 (H. 194). - Una cobla de 8 versos -
Seguim a una obra d'En l'Urs de Rognosens; titol de tre. Per N, tota
tres cobles, les dues precedents i la present, les contem entre obres a l'u
J. B. de Masdovells, que mai des va escriure. ~~La p~~ Publicarem les co-

còfies, per créure-les inèdites, : "Pus que d'amor /
 mercaderia, E a més fets / sino comprar e vendre, E hon
 les gens no deuen pas entendre E que us despa a seguir
 la follia. Tant voleu vos, com no sote coneguda, E llar
 doncs va en bon compte de dada! Mas a la fi, ~~doncs~~
 quant vos sou vergonyada, Los vobros fets vos pendran per
 mitigada".